

Jaar verslag 2020

Geroepen om te dienen

Colofon

Beurtschipper 14
3861 SC Nijkerk, Nederland
Postbus 138
3860 AC Nijkerk, Nederland
033 – 246 32 08
info@komoverenhelp.nl
www.komoverenhelp.nl
IBAN NL42 RABO 0161 004 555

Opmaak:

V1 Communicatie, Ermelo

Drukwerk:

Verloop drukkerij, Alblaserdam

www.facebook.com/st.komoverenhelp

twitter.com/Komoverenhelp

nl.linkedin.com/company/kom-over-en-help

www.youtube.com/channel/UCKzaIVg9-gHiR570XgYat6Q

www.instagram.com/komoverenhelp/

Inhoudsopgave

Colofon 3

Voorwoord..... 5

Hoofdstuk 1

Ontwikkeling naar zelfredzaamheid 6

1.1 Visie, missie en kernwaarden..... 7

1.2 Strategie..... 7

1.3 Koersuitspraken 9

Hoofdstuk 2 Programma's 12

2.1 Samenvatting..... 13

2.2 Beleidsbeïnvloeding 14

2.3 Maatschappijopbouw..... 15

2.4 Veilige leefomgeving 18

2.5 Toegang tot onderwijs 20

2.6 Werk en inkomen..... 22

2.7 Dagelijkse levensbehoeften 24

Hoofdstuk 3 Organisatie 26

3.1 Partners in de landen waar Kom over en helpt werkt 27

3.1.1 Landen 30

3.1.2 Werkbezoeken en online meetings 31

3.2 Samenwerking met organisaties in Nederland..... 31

3.3 Organisatie intern..... 32

3.3.1 Personeel 32

3.3.1.1 Directeur..... 32

3.3.1.2 Medewerkers..... 32

3.3.1.3 Vrijwilligers..... 32

3.3.1.4 Arbeidsvoorwaarden, beloningen en personele gegevens 33

3.3.2 Bestuur 35

3.3.2.1 Comissies..... 35

3.3.2.2 Vergoedingen..... 35

3.3.2.3 Onafhankelijkheid van bestuurders 35

3.3.2.4 Zittingsduur en bestuurdersprofiel 35

3.3.2.5 Bestuurs(her)verkiezing 35

3.3.2.6 Rol van het bestuur..... 35

3.3.2.7 Relatie bestuur en directeur 36

3.3.2.8 Vanuit de bestuursvergaderingen 36

3.3.2.9 Comité van aanbeveling..... 36

3.3.3 Effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering en financieel beleid..... 36

3.3.3.1 Beleidsplannen..... 37

3.3.3.2 Financieel beleid 37

3.3.3.2.1 Liquiditeiten 37

3.3.3.2.1 Beleid voor uitzetten beschikbare geldmiddelen..... 37

3.3.3.2.2 Beleid voor reserves en fondsen 37

3.3.3.2.3 Accountant..... 37

3.3.3.3 Projectbestedingen: rapportage en controle..... 37

3.3.3.4 Intern beheerssysteem 38

3.3.3.5 Risicomanagement en rapportage 38

3.3.3.6 Impact corona..... 39

3.3.3.7 Certificaat Erkend Goed Doel en ANBI 39

3.3.3.8 Maatschappelijke waarden en eisen..... 39

3.3.4 Klachtenprocedure..... 40

Hoofdstuk 4 De achterban 42

4.1 Bewustwording en fondsenwerving 43

4.2 Softwarepakket voor crm 43

4.3 Fondsenwerving 43

4.3.1 Particuliere donateurs 43

4.3.2 Campagnes..... 44

4.3.3 Ondernemers 44

4.3.4 Kerken 44

4.3.5 Scholen 44

4.3.6 Jongeren 44

4.3.7 Plaatselijke comités 45

4.3.8 Kledinginzamelpunten..... 45

4.3.9 Stichtingen en fondsen..... 45

4.3.10 Website en social media 45

4.3.11 In de media..... 45

Hoofdstuk 5 De toekomst..... 46

5.1 Strategie, projecten en partners 47

5.2 Organisatie in Nederland en de achterban.. 47

Hoofdstuk 6 Jaarrekening 2020 48

Voorwoord

In dit jaarverslag vindt u uiteraard een terugblik over 2020. Een jaar dat zich kenmerkt door de wereldwijde coronapandemie. Een crisis die ons allemaal, in welke mate dan ook, geraakt heeft in ons persoonlijk leven. Maar ook een crisis met een grote impact in de landen waar we werkzaam mogen zijn. Landen met een grotere kwetsbaarheid doordat de gezondheidszorg beperkter is en de economische en sociale situatie zwak is.

Het mag duidelijk zijn dat deze situatie ook een behoorlijke impact heeft gehad op onze hulpverlening. Door het in een kort tijdsbestek opgerichte noodfonds kon gerichte hulp geboden worden. Dit mede door de (financiële) betrokkenheid van onze donateurs. Een tweede uitdaging waar wij ons voor gesteld wisten, was de oorlog in Armenië, die ook ons werkgebied in dit land raakte. Ook hier mochten wij via onze lokale partners gerichte hulp bieden.

Een belangrijk onderdeel van een jaarverslag is uiteraard de financiële paragraaf. In dit opzicht kunnen we stellen dat onze verwachtingen overtroffen zijn. Dat we het crisisjaar 2020 hebben kunnen afsluiten boven onze begroting en met het hoogste bedrag aan baten ooit, maakt ons stil en verwonderd. Dit stelt ons naar 2021 toe in staat onze hulpverlening te continueren en, in samenspraak met de partnerorganisaties in de landen, ons te bezinnen op uitbreiding van onze activiteiten. Wat dit laatste betreft, kunnen we ook noemen dat er constructief overleg plaatsvindt met Dorcas Nederland om te kijken hoe we de hulpverlening kunnen opschalen en optimaliseren in de gebieden waar we gezamenlijk werkzaam zijn.

In ons vorige jaarverslag hebben wij verslag gedaan van ons strategisch meerjarenbeleidsplan voor de periode 2020-2024. In 2020 kregen de kernwaarden: 'Toegewijd - Ondernemend – Verbindend' meer gestalte

in onze werkwijze. U leest hier in dit jaarverslag meer over. De kernwaarde 'Verbindend' kreeg een geheel andere invulling dan voorzien. Ontmoetingen met onze lokale partners in de landen werden digitaal vormgegeven. De mogelijkheden om op deze wijze te sparren en samen te werken waren verrassend.

Ook van onze medewerkers op kantoor in Nijkerk heeft de situatie van thuiswerken het nodige gevraagd. Diverse vormen van overleg en samenwerking vonden digitaal plaats. Door hun flexibiliteit en betrokkenheid konden we als organisatie op een professionele wijze continuïteit bieden.

Wij weten ons ook in 2021 afhankelijk van de hulp en de zegen van onze goede God. Hij neigt harten om te geven. Hij ontsluit mogelijkheden om hulpverlening te kunnen bieden. Hij geeft onze directie en de medewerkers kracht, liefde en passie om ook naar de toekomst toe ons werk te doen.

Hierna zag ik, en zie, er was een deur geopend in de hemel. En zie, er stond een troon in de hemel, en op die troon zat iemand.
Openbaring 4:1a en 2b

Er is een geopende deur in de hemel. Er is er Eén Die op de troon zit en Hij regeert. Dat geeft troost en verwachting. Ook in deze tijd van wereldwijde crisis. In dit vertrouwen mogen wij als Kom over en help ons geroepen weten om te dienen, ook in 2021!

Marc Holleman
Voorzitter

Hoofdstuk 1

Ontwikkeling naar zelfredzaamheid

1.1 Visie, missie en kernwaarden

De naam van de organisatie is gebaseerd op de geschiedenis uit de Bijbel die we lezen in Handelingen 16:9-10. Paulus kreeg 's nachts een visioen te zien: er stond een Macedonische man, die hem dringend vroeg: Kom over naar Macedonië en help ons! Nadat Paulus dit visioen gezien had, luisterde hij naar deze oproep, omdat hij wist dat God hem geroepen had aan de Macedoniërs het Evangelie te verkondigen.

‘Geroepen om te dienen’ is de slogan die de missie en christelijke roeping van de organisatie samenvat.

Visie

In deze gebroken wereld weten we ons vanuit de Bijbel geroepen om te dienen. God vraagt ons om te zien naar de naasten die in kwetsbare omstandigheden leven.

Missie

Samen met lokale partnerorganisaties helpen wij onze naasten die in armoede leven om zich te ontwikkelen en een waardig bestaan te leiden. Daarbij hebben wij oog voor alle aspecten van het mens-zijn.

Kernboodschap

Mensen in kwetsbare omstandigheden een hoopvolle toekomst geven.

Kernwaarden

Vanuit onze visie en missie werken we vanuit de volgende kernwaarden:

Toegewijd

We werken met aandacht, zorg en hart in Gods Koninkrijk. We werken vanuit

verantwoordelijkheidsbesef en gepassioneerde betrokkenheid op elkaar, de partners en de vrijwilligers. We zijn mensgericht en zijn gecommiteerd aan het afgesproken resultaat.

Ondernemend

Een ondernemende houding betekent dat we zaken aanpakken en verbeteren. Voortdurend nemen we initiatief, kijken we wat beter kan en hoe dat kan. We zien kansen voor efficiënter werken en verbetering en zetten deze kansen om in acties. Ook stimuleren we onze partners om kansen te zien voor organisatieontwikkeling om zo de impact van de hulp te vergroten. Door te werken aan ondernemerschap in de projecten werken we aan eigenaarschap.

Verbindend

Vanuit onze geschiedenis hebben we een sterke geestelijke verbondenheid met christenen en kerken die geleden hebben en nog lijden onder de gevolgen van het communisme.

We willen persoonlijke verbindingen tot stand brengen tussen mensen, onze partners, generaties, kerken, christelijke organisaties en bedrijven, zowel in binnen- als buitenland. Samenwerking met christelijke organisaties in Nederland is belangrijk voor meer impact van de hulpverlening.

1.2 Strategie

Kom over en help wil kwetsbare naasten helpen zich te ontwikkelen en hun zelfredzaamheid vergroten. De middelen die we daarvoor inzetten, zijn: educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg. Hierin werken wij nauw samen met overheden, christelijke organisaties (ngo's), kerken en bedrijven, zowel in Nederland als in de landen waar we werken.

Ons werkgebied bevindt zich in de (ex-) communistische landen Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.

Moeder Galina: “Met hulp vanuit ILDC leren wij stap voor stap om als gezin zelfstandig te leven”

Sommige gezinnen worden buitengesloten en zelfs lastiggevalen door mensen uit hun leefomgeving. Galina, moeder van vier kinderen uit Oekraïne, kan daarover meepraten. Professionele begeleiding en ondersteuning van gezinnen in moeilijke omstandigheden is ingewikkeld. Het resultaat van de inspanningen ligt niet alleen bij maatschappelijk werkers, maar is ook afhankelijk van de acceptatie van zo'n gezin door de gemeenschap.

“Mijn bestaan als alleenstaande Roma-moeder van vier kinderen was erg moeilijk. Voordat het coronavirus uitbrak, woonden mijn kinderen in een tehuis, omdat ik geen vaste verblijfplaats had. Toen de tehuizen door het coronavirus gesloten werden, kwamen ze gelukkig weer thuis wonen. Ik had inmiddels een huis, maar meer dan een dak boven mijn hoofd was het niet. Er was geen elektriciteit en stromend water.” Een onleefbare situatie. Galina probeerde met bedelen wat geld bij elkaar te sprokkelen. “In de buurt werden we niet geaccepteerd. De mensen in onze gemeenschap wilden niets met ons te maken hebben en waren soms agressief. Dat raakte ons enorm.”

Hoog tijd voor actie

De problemen en diefstallen in de buurt werden gemakshalve op Galina's bordje geschoven. Daardoor

kreeg ze regelmatig bezoek van de politie. “Ze zochten uit waarom ik hier woonde. Intussen kwam ik in contact met medewerkers van International Leadership Development Center (ILDC). Zij steunden mij in mijn recht om hier te wonen en maakten een actieplan. Allereerst moest er elektriciteit en stromend water komen. Om dat te krijgen, moest ik eerst mijn schulden afbetalen. Daarna onderhandelden de vrijwilligers met het nutsbedrijf en werd de levering van water en elektriciteit gestart. Ook voor het verkrijgen van de voogdij over mijn kinderen hebben medewerkers van ILDC ontzettend veel voor mij gedaan, in nauwe samenwerking met de wijk- en stadscentra voor maatschappelijk werk.” De ogen van Galina's kinderen straalden toen ze hoorden dat ze bij hun moeder mochten blijven wonen. Inmiddels gaan ze allemaal naar school.

Op weg naar zelfstandigheid

Galina: “We leren, met alle hulp, stapje voor stapje om als gezin zelfstandig te leven. Ik verdien geld door fruit te plukken en ondertussen probeer ik er nog een baantje bij te krijgen. Zo kan ik voor mijn gezin zorgen en zijn we hopelijk in de toekomst niet meer afhankelijk van anderen.”

De wieg van dit jongetje stond in een bouwval in Georgië...

1.3 Koersuitspraken

Vanuit de strategie richten we ons vanaf 2020 op de aandachtsgebieden educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg.

Daarbij richten we ons op de volgende koersuitspraken:

- ‘Ontwikkeling naar zelfredzaamheid’ wordt de focus van Kom over en help, zowel in projecten als naar partners toe en qua budget.
- Kom over en help blijft samenwerken met lokale partners in de landen waar we nu werken, maar

eventuele uitbreiding naar andere landen gaan we niet uit de weg. Kom over en help werkt in (ex-) communistische landen in Oost-Europa en Eurazië en blijft samenwerken met christelijke partners (kerken, niet-gouvernementele organisaties, bedrijven) die Bijbelse normen en waarden hanteren.

- De samenwerking met andere organisaties in Nederland wordt geïntensiveerd om de missie voor de lange termijn waar te maken.

Overzicht projecten

Lobby & belangenbehartiging

1. Beleidsbeïnvloeding
1.1 Lobby & belangenbehartiging

Maatschappij-opbouw

2. Maatschappijopbouw
2.1 Versterken van maatschappelijke organisaties
Capaciteitsversterking kerken en burgerorganisaties
Capaciteitsversterking plaatselijke gemeenschappen

2.2 Partnerontwikkeling

Directe armoede- bestrijding

3. Veilige leefomgeving
3.1 Gezinsbegeleiding
Moeder en kindcentrum Vatutine
Rehabilitatiecentrum Life on Full
Moeder en kindcentrum Petrivske
Moeder en kindcentrum Strumok
Zorg voor kinderen met beperking
Centrum voor vrouwen
Kindersponsorprogramma
Ondersteuning kwetsbare gezinnen
Revalidatie gehandicapte kinderen

3.2 Pleegzorg
Gezinsvervangend tehuis
Pleegzorg

3.3 Integratie
Jeugdcentrum Vatutine
Jeugdcentrum Petrivske
Integratie kinderen met visuele beperking
Integratie mensen met visuele beperking

3.4 Verbetering van zorg in tehuizen
Kindertehuis The Good Shepherd

4. Toegang tot onderwijs
4.1 Toegang en participatie
Dagcentrum Strasseni
Lening nieuw dagcentrum (tijdelijk)
Dagcentrum Orhei
Dagcentra Youth for Christ
Dagcentrum risicogroepen
Dagcentrum Youth for Christ
Kinder- en jeugdwerk
Dagcentra Light of Resurrection
Sportschool
Dagcentra voor risicogroepen
Straatkinderen Tbilisi
Dagcentrum Bulboaca
Dagcentrum Zuid-Moldavië
Passend onderwijs kinderen met beperking
Huiswerkbegeleiding Delvinë
Onderwijs voor Roma-kinderen
Dagcentrum Tbilisi

4.2 Sociale vaardigheden
Kindermagazine Noah's Ark
Zomerkamp Treasure Island
Zomerkampen Grace Church
Zomerkamp Zuid-Oekraïne
Zomerkamp Rivne
Preventielessen New Life

5. Werk en inkomen
5.1 Zelfstandig inkomen verwerven
Microkredieten
Microkredieten
Microkredieten
Opzetten familiebedrijf voor pleeggezinnen
Academie voor educatieve training
Koffiehuisproject
Training ondernemerschap
Schapenproject
Torfavan
Inclusieve ontwikkeling van gemeenschappen
Kiwi Plantage
Kalverenproject
Zaailingen productie
Peuterschool
Watersaansluiting
Turnkey fruit- en notenboomgaarden
Bakkerij
Boomgaard Vatutine

6. Dagelijkse levensbehoeften
6.1 Rehabilitatie
Ouderenzorg
Verslavingszorg
New Life
Verslavingszorg
Het Anker
6.2 Medische hulp
Missie Oezbekistan
Medische hulpverlening
6.3 Materiële hulp
a. winterhulp
Winterhulp Georgië
Winterhulp Armenië
Hulp aan armen in Strumok
b. noodhulp
Noodhulp vluchtelingen Oekraïne
Noodhulp Tropoja
c. gaarkeukens
Dagbegeleiding ouderen
Armavir
Hrazdan
Ararat
Yerevan
Sisian
Artashat

7. Noodfondsen
7.1 Noodfonds Corona
Kindermagazine Noah's Ark extra editie
Zorgpakketten
Hulp tijdens crisis in Tropoja
Ondersteuning Roma in Korca
Beschermsmiddelen voor artsen
Hulp aan gezinnen en kinderen
Capaciteitsversterking in de crisis
Hulp aan armen in quarantaine
Soepbus
Meststof in provincie Lori
Woord en voedsel
Noodhulp
Champignonkwekerij
Kinderen in quarantaine
Ondersteuning personeel/vrijwilligers
Voedselpakketten
Voedselpakketten
Waterput
Ondersteuning kwetsbare gezinnen
Subsidie voor micro-ondernemers
Financiële ondersteuning parttimers
7.2 Noodhulp oorlog Armenië
Noodhulp oorlog door Armenian Baptist Union
Noodhulp oorlog door Little Bridge
Noodhulp oorlog door Youth for Christ

- Albanië
- Armenië
- Georgië
- Moldavië
- Oekraïne
- Oezbekistan
- Nederland

74 projecten
24 noodhulpprojecten

Hoofdstuk 2

Programma's

2.1 Samenvatting

Ook in 2020 heeft Kom over en help, met dank aan de partnerorganisaties, weer veel mensen in kwetsbare omstandigheden ondersteund. We hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van onze naasten in armoede en hun zelfredzaamheid vergroot. Dit jaar vroeg een heel andere manier van communiceren met de partners door corona.

In 2020 is het nieuwe beleidsplan van Kom over en help ingegaan. Het eerste jaar van deze nieuwe beleidsperiode wordt gezien als overgangsjaar van de 'oude' naar de 'nieuwe' strategie. Gedurende 2020 is daarom nog gebruikgemaakt van de bestaande werkwijzen betreffende monitoring en rapportage. De resultaten worden in dit hoofdstuk dus nog gepresenteerd aan de hand van de 'oude' programma-indeling.

Dat betekent ook dat 2020 het laatste jaar is waarin we ons richtten op de volgende programma's:

1. Beleidsbeïnvloeding;
2. Maatschappijopbouw;
3. Veilige leefomgeving;
4. Toegang tot onderwijs;
5. Werk en inkomen;
6. Dagelijkse levensbehoeften;
7. Bewustwording en draagvlakversterking.

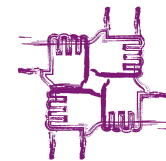
Vanaf 2021 zullen we ons richten op de drie nieuwe interventiestrategieën: educatie, inkomstengenererende activiteiten en maatschappelijke zorg. In het organisatieontwikkelingsplan besteden we per partner nadrukkelijk aandacht aan lobby en advocacy bij de plaatselijke, regionale, landelijke en Europese overheid.

Beleidsbeïnvloeding

Op lokaal niveau konden ook in 2020 kleine stappen vooruit worden gezet.

Steeds meer partners zijn zich bewust van het belang van de samenwerking met de (lokale) overheid, voor hun eigen organisatie, de projecten en de doelgroep. In totaal hebben in 2020 vijftien partners daadwerkelijk gelobbyd bij de (lokale) overheid.

Maatschappijopbouw

Verschillende projecten gericht op maatschappijopbouw zijn gecontinueerd. Aan partnerontwikkeling is aandacht besteed tijdens verschillende digitale

partnerbijeenkomsten. Ook is het beleidsplan van Kom over en help vertaald in zes lokale talen ter versterking van de partnerorganisaties.

Veilige leefomgeving

Passende persoonlijke hulp aan kinderen en gezinnen die het moeilijk hebben, heeft levens veranderd. Meer dan 1.200 kinderen

kregen extra zorg, waardoor ze kunnen opgroeien en ontwikkelen in een veilige leefomgeving. Deze extra zorg bestaat onder andere uit pleegzorg, gezondheidszorg en psychosociale zorg. Daarnaast hebben meer dan 900 gezinnen extra steun ontvangen om kinderen een veilig thuis te bieden.

Toegang tot onderwijs

Het onderwijsprogramma heeft de leefwereld van vele kinderen, waaronder ook kinderen met een beperking, en hun ouders vergroot en de betrokkenen

perspectief gegeven. Meer dan 1.800 kinderen bezochten een dagopvangcentrum. De participatie en prestatie van deze kinderen is toegenomen, mede door een goede samenwerking tussen scholen, ouders en lokale projectmedewerkers.

De bedragen die in hoofdstuk 2 zijn genoemd, zijn de directe doorbetaling aan de partnerorganisaties zonder toerekening van (personeels)kosten aan de verschillende projecten.

Werk en inkomen

Binnen dit programma konden verschillende reeds eerder gestarte projecten vervolgd worden. Meer dan tachtig families hebben een geldelijke

lening ontvangen om inkomsten mee te genereren en 260 mensen volgden een training over ondernemerschap. Daarnaast zijn er in 2020 nieuwe inkomstengenererende projecten gestart in Albanië, Armenië, Moldavië en Oezbekistan.

Dagelijkse levensbehoeften

Een lichtpuntje voor velen: praktische hulp en een luisterend oor voor de allerarmsten en kwetsbaarste mensen in de

samenleving. In 2020 werden 3.970 mensen ondersteund met maaltijden, medicijnen, kleding en andere vormen van (materiële) hulp. Daarnaast heeft professionele hulp de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van mensen vergroot.

Bewustwording en draagvlakversterking

In 2020 hebben we aandacht gevraagd voor de gevolgen van de coronacrisis in ons werkgebied. Ook hebben we onder andere met Nederlandse organisaties voor mensen met een beperking samengewerkt. Door middel van magazines en andere vormen van (offline en online) publiciteit hebben we verteld wat achtergronden en oorzaken zijn van de problemen in de landen waar we werken. Ook is met dit doel een kinderboek uitgegeven dat heel concreet over Armenië gaat.

en de toekenning van overheidsfinanciën oog is voor de positie van maatschappelijk kwetsbare groepen. Door middel van beleidsbeïnvloeding wil Kom over en help samen met haar partners als pleitbezorger opkomen voor de positie en rechten van mensen in kwetsbare omstandigheden.

2.2 Beleidsbeïnvloeding

Hulpverlening vraagt om een positieve maatschappelijke omgeving waarbij in de wetgeving

Beleidsbeïnvloeding			
Indicator	Realisatie 2019	Indicator (#) 2020	Realisatie 2020
Gedurende 2020 lobbyen ten minste 15 partners actief bij de (lokale) overheid	14	15	15
Eind 2020 geven in 25% van alle projecten lokale overheden financiële of materiële steun	25%	25%	25%
Eind 2020 hebben 60% van alle partners contact met de media over hun werk	71%	60%	52%

Impact

In 2020 hebben verschillende partners deelgenomen aan rondetafelgesprekken en online bijeenkomsten met onder meer politieke leiders. Hierdoor is het netwerk van partnerorganisaties vergroot en in veel gevallen ook verdiept. Hoewel de impact van

beleidsbeïnvloeding beperkt blijft, neemt deze wel toe en wordt het belang van beleidsbeïnvloeding door steeds meer partners erkend. Het aantal partners dat daadwerkelijk actief lobbyt bij de overheid, is licht toegenomen. In 25% van alle projecten geeft de lokale overheid financiële of materiële steun.

In Albanië deelde onze partnerorganisatie hulppakketten uit aan Roma-gezinnen in Tropojë.

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Tijdens de corona crisis zijn verschillende partnerorganisaties door hun activiteiten positief in het blikveld gekomen van (lokale) overheid en werden zij door hen ingeschakeld bij de bestrijding van de pandemie. Gedurende de lockdown heeft onze partnerorganisatie Ukraine without Orphans contact kunnen leggen met het Ministerie van Sociale Politiek. Samen hebben zij een reeks online workshops voor maatschappelijk werkers kunnen organiseren, waar verschillende prominente vertegenwoordigers van de nationale politiek aan mee deden, samen met maatschappelijk werkers en andere professionals op het gebied van kindervelzijn. Dit resulteerde in zeer nuttige workshops.	“In Oekraïne was de verandering van de regering in het begin van het jaar een uitdaging. Alle ministers werden vervangen en veel medewerkers moesten plaatsmaken voor anderen. Als gevolg daarvan werden alle eerdere overeenkomsten en besprekingen geannuleerd en moesten partners opnieuw beginnen met het opbouwen van relaties en hun pleitbezorgingswerk.” Veel partners brengen hun projecten en de problemen van hun doelgroep onder de aandacht van de lokale overheid. Vaak blijft het daar echter bij en slagen ze er niet in de agenda van de (lokale) overheid daadwerkelijk te beïnvloeden en (financiële) steun te ontvangen.

Bestedingen 2020: € 0 (begroting: € 0)

In 2020 waren er geen projecten die enkel en alleen gericht zijn op beleidsbeïnvloeding. Het programma Beleidsbeïnvloeding is nauw verbonden met het

programma Maatschappijopbouw en het wordt gezien als een integraal onderdeel van de overige programma's. Daarom is er voor dit programma geen bedrag opgenomen in de begroting.

2.3 Maatschappijopbouw

Het programma *Maatschappijopbouw* is erop gericht de partners en hun omgeving te helpen ontwikkelen om de kwaliteit, efficiëntie

en impact van de verschillende projecten te optimaliseren. Capaciteitsversterking en visie- en beleidsontwikkeling spelen hierin een belangrijke rol. Net als beleidsbeïnvloeding wordt maatschappijopbouw gezien als een integraal onderdeel van de overige programma's.

Robert, een kleine evangelist

Als het dagopvangcentrum in één gezin een grote verandering heeft teweeggebracht, dan is het wel bij Grigor Harutyunyan en Senya Avagyan en hun drie kinderen. “Hun mind is veranderd”, vertelt juf Anni.

Robert is de oudste van de drie kinderen. Samen met zijn ouders, broertje en zusje woont hij in een flatgebouw in Yerevan (Armenië). Zes jaar is Robert. En hij heeft een oogziekte. Daardoor draagt hij een bril met dikke glazen. Voor de kinderen op school een reden om Robert uit te lachen...

“Ik ontmoette deze ouders en zag dat ze erg depressief waren over de ziekte van Robert”, vertelt juf Anni. “De ogen van Robert gaan inderdaad steeds verder achteruit, en de ouders wachten eigenlijk elke dag op het slechtste nieuws.” Om wat voor dit gezin te betekenen, nodigt juf Anni Robert uit om naar het dagopvangcentrum te komen.

Verrassend anders

Robert heeft het geweldig naar z’n zin in het dagopvangcentrum. Hij hoort verhalen uit de Bijbel en leert dat hij mag bidden tot God. Na een paar dagen vragen de ouders een gesprek aan met juf Anni. “Ik schrok daarvan”, zegt Anni, “misschien wilden ze helemaal niet dat ik Robert over de Heere God vertel.” Maar het bezoek verloopt verrassend anders. “We gingen naar Anni om haar te bedanken omdat we zoveel van Robert leren”, vertelt moeder Senya. “Vroeger was m’n man gelovig, maar ik ben totaal onbekend met de Bijbel. Nu leert Robert ons dat het nodig is om te bidden, en vertelt hij elke dag het Bijbelverhaal dat hij op het dagopvangcentrum heeft gehoord.”

Een sterk fundament

Juf Anni ontmoet Roberts ouders nu regelmatig en constateert dankbaar dat ze veranderd zijn. “Hun mindset is anders geworden. Ze zijn hoopvol, en bidden dat God hun zoon weer beter maakt.” En Robert? Hij is een kleine evangelist voor zijn omgeving. “Eerst was hij bang als hij naar het ziekenhuis moest en hilde hij vreselijk”, vertelt z’n moeder. “Maar hij is totaal veranderd. Voordat hij naar de dokter gaat, bidt hij. En hij vertelt iedereen over de Bijbel.”

Juf Anni is verwonderd over de veranderingen in het gezin. Met een dankbare lach: “Door Robert zie ik dat Gods Woord waar is: Uit de mond van kinderen hebt U een sterk fundament gelegd.”

Impact

In het kader hiervan is er in 2020 een vervolg gegeven aan de evaluatietool voor organisatieontwikkeling en is de samenwerking tussen gehandicaptenorganisaties in Nederland en Moldavië voortgezet. Het bewustzijnsteam in Albanië om inclusie van kinderen

met een ernstige meervoudige beperking te bevorderen, werpt zijn eerste vruchten af. Ten slotte hebben verschillende partners een online training gevolgd gericht op het mobiliseren van lokale middelen, zodat zij op termijn minder afhankelijk worden van buitenlandse donoren.

Maatschappijopbouw	Bestedingen per land (€)
Albanië	0
Armenië	0
Georgië	0
Moldavië	0
Oekraïne	36.000
Oezbekistan	0
Algemeen	6.148
Totaal	42.148

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Het bewustzijnsteam in Albanië wordt ervaren als een zegen. Het team bewijst zijn nut en laat positieve stappen zien ten aanzien van beleidsbeïnvloeding. Het klimaat waarin partnerorganisatie Lidia Foundation werkt, lijkt warmer en gastvrijer in vergelijking met de koude afwijzing waarmee ze nog niet zo lang geleden te maken hadden. Een aantal partners heeft deelgenomen aan de internationale online training gericht op het mobiliseren van lokale middelen. De getrainde partners zijn vervolgens gestart met het uitrollen van de training in hun omgeving.	Als gevolg van de veranderingen in activiteiten door de beperkingen van het coronavirus konden in 2020 veel trainingen en opleidingen gericht op maatschappijopbouw niet doorgaan. Ook werden geen nieuwe opleidingscurricula gecreëerd door onze partnerorganisatie Ukraine without Orphans.

Bestedingen 2020: € 42.148 (begroting: € 100.000)

De bestedingen in 2020 zijn lager dan begroot, omdat de geplande partnermeeting in Nederland door de coronacrisis niet door kon gaan.

2.4 Veilige leefomgeving

Het programma *Veilige leefomgeving* is gericht op (erg) kwetsbare en arme kinderen en jongeren met een kansarme achtergrond, zoals kinderen uit gebroken gezinnen, kinderen die uit tehuizen naar alternatieve vormen van zorg overgeplaatst worden, gehandicapte kinderen en/of kinderen uit Roma-gezinnen. Het programma biedt onder andere ondersteuning aan pleeggezinnen. Om kinderen en jongeren in een veilige en zorgzame omgeving op te laten groeien, worden verschillende vormen van zorg geboden, zoals revalidatie en loopbaanbegeleiding.

Veilige leefomgeving			
Indicator	Realisatie 2019	Indicator (#) 2020	Realisatie 2020
# kinderen dat (pleeg)zorg heeft ontvangen waardoor hun veiligheid sterk verbeterd is	683	1.000	1.214
# families dat zorg/ondersteuning heeft ontvangen	517	750	942

Impact

Passende persoonlijke hulp aan kinderen en gezinnen die het moeilijk hebben, verandert levens. Als de warmte en veiligheid van een hecht gezinsleven geboden of gestimuleerd worden, kunnen kwetsbare kinderen kind zijn en ervaren wat het is een thuis te hebben. Door therapie en onderwijs kunnen kinderen met een beperking zich (blijven) ontwikkelen. Praktische (financiële) ondersteuning en ouder-

Ook wordt psychosociale zorg gegeven. Met het oog op de veiligheid en verzorging van kinderen op de lange termijn, ondersteunt Kom over en help haar partners in het bouwen van een sterk netwerk van kerken en andere sociale instituten om een sociaal vangnet te creëren voor kwetsbare kinderen en families. Ook zijn er banden met overheden in verschillende landen gecreëerd en/of versterkt, omdat de overheid een belangrijke rol speelt in het zorgen voor bescherming.

In totaal zijn in 2020 zestien projecten gericht op het creëren van een veilige leefomgeving gesteund in Albanië, Armenië, Moldavië en Oekraïne.

coaching helpen ouders een veilig gezin te bieden waar kinderen beschermd kunnen opgroeien. Kinderen uit tehuizen en kinderen met een beperking worden geconfronteerd met afwijzing, maar door praktische hulp krijgen zij weer toekomstperspectief. In 2020 is het aantal kinderen dat (pleeg)zorg heeft ontvangen, waardoor hun veiligheid sterk verbeterd is, bijna verdubbeld ten opzichte van 2019.

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Ondanks alle onverwachte veranderingen als gevolg van de coronacrisis en de lockdown hebben veel partners informatie kunnen verstrekken aan gezinnen om een veilige leefomgeving te garanderen. Bijvoorbeeld aan ouders over het zorgen voor nuttige tijdsbesteding voor hun kinderen die thuis zijn komen te zitten, zodat zij hun ontwikkeling toch kunnen voortzetten.	Door de coronacrisis en de maatregelen die als gevolg daarvan werden ingevoerd, werden duizenden kinderen uit instellingen teruggestuurd naar hun families. Helaas gebeurde dat zonder voorafgaande controle van de capaciteit van die gezinnen om de kinderen de nodige zorg te kunnen geven. De gezinnen waren moreel en materieel niet klaar voor de terugkeer van de kinderen.

Bestedingen per land voor de subprogramma's (€)					
Veilige leefomgeving	Gezinsbegeleiding	Pleegzorg	Integratie	Verbetering zorg in tehuizen	Totaal
Albanië	16.928	0	0	0	16.928
Armenië	2.000	0	0	0	2.000
Georgië	0	0	0	0	0
Moldavië	0	41.100	0	0	41.100
Oekraïne	193.564	15.000	41.250	45.000	294.814
Oezbekistan	0	0	0	0	0
Totaal	212.492	56.100	41.250	45.000	354.842

Bestedingen 2020: € 354.842 (begroting: € 400.000)

Vanwege de uitbraak van het coronavirus moest dagopvangcentrum 'Nieuwe hoop' (Moldavië) haar deuren noodgedwongen sluiten. De kinderen werden thuis bezocht en kregen een zorgpakket.

2.5 Toegang tot onderwijs

Het programma *Toegang tot onderwijs* is een verzameling van projecten gericht op (inclusief) onderwijs aan kinderen en jongeren, zowel binnen scholen (formeel onderwijs) als bij buitenschoolse activiteiten (informeel onderwijs). Het programma heeft als doel dat alle kinderen toegang hebben tot onderwijs en het bevordert de emotionele, cognitieve en psychosociale ontwikkeling van het kind. Binnen de formele tak van onderwijs beoogt het programma dat kinderen het basisonderwijs voltooien en daarna

ook voortgezet onderwijs gaan volgen. In de informele tak van onderwijs is er een focus op het ontwikkelen en verbeteren van de sociale vaardigheden, sociale interactie, levenshouding en het gedrag van kinderen. Hierdoor stimuleert het programma de sociale weerbaarheid van kinderen en helpt het hen de vaardigheden op te doen die hun na hun opleiding baanzekerheid geven. Ook wordt er onderwijs uit de Bijbel gegeven, waardoor kinderen in aanraking komen met het Evangelie. Binnen dit programma worden steeds meer dagopvangcentra voor kinderen gesteund: centra waar kansarme kinderen huiswerkbegeleiding, Bijbelonderwijs, een warme maaltijd en psychosociale ondersteuning krijgen.

Toegang tot onderwijs			
Indicator	Realisatie 2019	Indicator (#) 2020	Realisatie 2020
# kinderen dat een dagcentrum heeft bezocht en onderwijsondersteuning heeft ontvangen	2.917	3.000	1.871
# kinderen dat deelgenomen heeft aan een zomerkamp	4.897	3.000	972*
# kinderen dat bereikt is met lessen over sociale vaardigheden en preventielessen (gebaseerd op christelijke normen en waarden)	44.815	45.000	105.572**
*In verband met de coronapandemie was het voor veel partnerorganisaties niet mogelijk een zomerkamp te organiseren. Daardoor is het aantal kinderen fors lager. **In dit aantal zijn ook de kinderen opgenomen die bereikt zijn met lessen over sociale vaardigheden en preventielessen door middel van het tijdschrift Noah's Ark. De oplage van dit tijdschrift, dat zes keer per jaar uitkomt, bedraagt 30.000. Tijdens de coronapandemie zijn extra edities uitgegeven, waardoor het aantal bereikte kinderen beduidend hoger is.			

In totaal zijn in 2020 23 projecten gericht op toegang tot onderwijs gesteund in Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.

Impact

Door het onderwijsprogramma zijn kinderen (met een beperking) begeleid en zijn participatie en prestatie in het reguliere onderwijs toegenomen. Toegankelijk, goed en passend onderwijs speelt een belangrijke

rol in de ontwikkeling van een kind. Hoewel het onderwijs door de coronacrisis vaak op een andere manier moest worden vormgegeven, is de impact van de dagopvangcentra en zomerkampen voor kinderen zichtbaar. Veel kinderen vinden daar wat ze

thuis missen. Of dat nu de warme maaltijd, veiligheid of vriendschap is, het kan een groot verschil maken in het leven van kinderen en hun gezinnen. Veel

kinderen die anders vroegtijdig de school verlaten, worden gestimuleerd om het onderwijs te doorlopen en zo te bouwen aan een goede toekomst.

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Veel partners vonden creatieve wegen om in tijden van lockdown de projecten anders vorm te geven, bijvoorbeeld door in kleinere groepjes samen te komen, buiten in plaats van binnen te verzamelen of bij de kinderen thuis onderwijs en maaltijden aan te bieden. De betrokkenheid en belangstelling van ouders rond de ontwikkeling van hun kinderen is vergroot. Vroeger moesten partners urenlang uitleg geven over verwachtingen, hun betrokkenheid en de manier van samenwerken. Tegenwoordig hebben ze soms de aangename verrassing dat ouders al op de hoogte zijn; ze lezen erover op internet, hebben gelezen over therapieën en kunnen vaak duidelijk het probleem aangeven en vertellen wat ze er zelf actief aan doen.	Niet voor alle kinderen was het mogelijk thuis onderwijs te volgen, door het ontbreken van een internetverbinding of digitale middelen. Online onderwijs bleek niet overal effectief te zijn. Voor partners was het een uitdaging om deze kinderen toch te bereiken.

Bestedingen per land voor de subprogramma's (€)			
Toegang tot onderwijs	Toegang en participatie	Sociale vaardigheden	Totaal
Albanië	44.099	0	44.099
Armenië	11.270	0	11.270
Georgië	60.500	0	60.500
Moldavië	217.450	0	217.450
Oekraïne	97.000	42.825	139.825
Oezbekistan	20.000	0	20.000
Totaal	450.319	42.825	493.144

Bestedingen 2020: € 493.144 (begroting: € 500.000)

2.6 Werk en inkomen

Het programma *Werk en inkomen* richt zich op arme en kwetsbare gezinnen, jongeren en volwassenen, door hun mogelijkheden te bieden levens- en beroepsvaardigheden op te doen die nodig zijn voor het zelfstandig verwerven van een inkomen. Het programma biedt ondersteuning aan mensen met een achtergestelde positie door het geven van loopbaanbegeleiding, trainingen en vakopleidingen.

Ook biedt het programma bemiddeling tussen werkzoekenden en werkgevers. Mensen die gemotiveerd zijn om een eigen onderneming op te zetten, krijgen hierbij ondersteuning in de vorm van een gift, microkrediet of lening. De startende ondernemers ontvangen eerst een training waar ze een businessplan leren maken. Vervolgens volgen zij trainingen op het gebied van financieel beheer en/of marketing en worden zij door onder meer lokale zakenmensen met kennis en ervaring, intensief begeleid gedurende de eerste jaren van hun onderneming.

Werk en inkomen			
Indicator	Realisatie 2019	Indicator (#) 2020	Realisatie 2020
# aantal families dat een geldelijke lening heeft ontvangen	182	150	86
# aantal families dat een gift heeft ontvangen om een inkomen mee te genereren	9	0	0
# families dat materiële hulp heeft ontvangen om een inkomen mee te genereren	100	150	186
# personen dat een training heeft gehad over business of ondernemerschap	274	275	260

In totaal zijn in 2020 achttien projecten gericht op werk en inkomen gesteund in Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.

Impact

Mensen helpen om vanuit een achtergestelde positie te veranderen naar zelfbewuste mensen met mogelijkheden om in hun eigen levensonderhoud of dat van hun familie te voorzien. Dat is het doel van de verzameling van projecten onder het programma *Werk en inkomen*. De eerder gestarte projecten hebben een goede voortgang, hoewel de coronacrisis veel ondernemers voor grote uitdagingen stelde. In Armenië kunnen tientallen families in hun eigen levensonderhoud voorzien door het houden van schapen en kalveren. Naast een bron van inkomen biedt het hun ook werkgelegenheid en een gevoel van eigenwaarde. In

Albanië is het levensonderhoud van boeren verbeterd door middel van opbrengsten uit kassen, pruimenbomen en pluimvee. In Oekraïne zijn de eerder verstrekte leningen aan mensen die bekwaam zijn een eigen bedrijf te starten of uit te breiden, afgelost. Zo zijn er inkomsten uit de bouw, het vervaardigen van tuinmeubelen, een schoonheidssalon en minibakkerij. Mede door extra inkomsten rond het corona-noodfonds, hebben we extra projecten kunnen financieren, zoals een kunstmestproject voor ondernemers en het kwijtschelden van rente voor microkredieten. Hierdoor kwamen de ondernemers niet in financiële problemen.

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Steeds meer partners zien het belang van inkomstengenererende activiteiten om gezinnen structureel te helpen. Daarnaast zien partners deze activiteiten steeds meer als middel om ook projecten financieel onafhankelijker te maken. Verschillende partners werken daarom aan de opzet en/of uitrol van een inkomstengenererend project.	Door de coronacrisis zijn verschillende ondernemers uit de projecten voor grote uitdagingen komen te staan. Producten konden niet worden verkocht en in sommige gevallen moesten ze hun hele business, bijvoorbeeld café, sluiten. Daardoor zijn zij achteropgeraakt met het terugbetalen van hun lening. Met een aantal van hen kon de afspraak gemaakt worden om de rente van de lening tijdelijk niet te betalen. Bevorderen van kennis en versterken van capaciteit van partners om inkomstengenererende activiteiten op te starten en goed te vervolgen.

Bestedingen per land voor de subprogramma's (€)	
Werk en inkomen	Zelfstandig inkomen verwerven
Albanië	92.500
Armenië	150.788
Georgië	0
Moldavië	20.844
Oekraïne	0
Oezbekistan	45.000
Totaal	309.132

Bestedingen 2020: € 309.132 (begroting: € 150.000)

2.7 Dagelijkse levensbehoeften

Het programma *Dagelijkse levensbehoeften* focust op de armste en kwetsbaarste families, volwassenen en ouderen. De projecten binnen dit programma zijn erop gericht een sociaal vangnet voor deze

mensen te creëren, hen te voorzien van tijdelijke ondersteuning in hun dagelijkse behoeften (zoals voedsel, huishoudelijke benodigdheden, geld en kleding) en/of hen te verbinden met sociale netwerken en sociale voorzieningen van overheden. Het programma Dagelijkse levensbehoeften biedt ook rehabilitatie aan verslaafden en ondersteunt hen bij hun re-integratie in de maatschappij.

Dagelijkse levensbehoeften			
Indicator	Realisatie 2019	Indicator (#) 2020	Realisatie 2020
# mensen dat ondersteund is met materiële hulp	2.091	2.000	3.970
# mensen met een medische aandoening en/of handicap dat ondersteuning heeft ontvangen	338	400	447
# verslaafden dat deelneemt aan een rehabilitatieprogramma	86	80	69
# verslaafden dat het rehabilitatieprogramma met succes afgesloten heeft	40	40	31

In totaal zijn in 2020 41 projecten gericht op dagelijkse levensbehoeften gesteund in Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.

Impact

De projecten die onder het programma Dagelijkse levensbehoeften vallen, zijn divers van aard, maar richten zich allemaal op de extreem armen die geen helper hebben. Zo zijn in Oekraïne oorlogsvluchtelingen ondersteund die huis en haard zijn kwijtgeraakt. In Oezbekistan zijn onder anderen Roma en dove mensen geholpen die niet geaccepteerd worden in de samenleving. Ook hebben in Oekraïne verslaafden deelgenomen aan een rehabilitatieprogramma en heeft een deel van hen het programma succesvol afgesloten.

De geboden hulp binnen het programma Dagelijkse levensbehoeften biedt lang niet altijd een oplossing voor de complexe problemen, maar maakt wel een groot verschil voor de meest kwetsbaren.

Eenzaamheid en verslavingen worden doorbroken, honger wordt gestild en gezondheidsproblemen worden minder. Hierdoor krijgen mensen weer hoop en vertrouwen voor de toekomst.

In reactie op de toestroom van vluchtelingen uit Nagorno-Karabach na het uitbreken van de oorlog, hebben onze partnerorganisaties in Armenië noodhulp verleend. In totaal ontvingen 1.332 vluchtelingen voedselpakketten, warme kleding en medicijnen. Onder hen waren meer dan 1.000 kinderen, die ook schoolmaterialen ontvingen om hun studie te kunnen voortzetten.

Bij de uitbraak van het coronavirus zijn onze partnerorganisaties direct in actie gekomen. Zo zijn er 25.000 exemplaren van de speciale editie van het kindermagazine 'Noach's Ark' uitgegeven, waarmee meer dan 85.000 kinderen en 5.500 gezinnen zijn bereikt met informatie over het coronavirus. 400 mensen bezochten wekelijks de 'broodbus' in Oekraïne en 5.000 maatschappelijk werkers ontvingen trainingen en workshops om gezinnen in deze moeilijke tijd de juiste zorg te bieden. In Albanië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan ontvingen meer dan 3.000 gezinnen een zorgpakket met daarin onder andere voedsel en hygiënemiddelen.

Wat ging er goed?	Wat kan er beter?
Door middel van de noodhulpprojecten en de aanpassingen in de reguliere projecten kon ook in tijden van wanhoop, isolement, frustratie, eenzaamheid en hulpeloosheid praktische hulp worden geboden, wat door velen gezien werd als een lichtstraal en een bron van hoop. Het uitdelen van voedsel- en zorgpakketten heeft gefunctioneerd als een goede ingang voor nieuwe contacten. "Na de eerste voedselhulpactie begonnen dezelfde mensen contact met ons op te nemen, alleen maar om even met iemand te praten. Telefonisch vrijwilligerswerk is dus een veelbelovende richting in onze bediening. We zijn aan het kijken hoe we dit verder kunnen ontwikkelen."	Onze partnerorganisatie FriendsExist! geeft aan dat ze niet hadden verwacht dat de quarantaine zo lang zou duren. Voor de medische actie hebben ze gewacht tot de quarantaine-maatregelen voorbij waren, maar daarmee hebben ze veel tijd verloren laten gaan.

Bestedingen per land voor de subprogramma's (€)				
Dagelijkse levensbehoeften	Rehabilitatie	Medische hulp	Materiële hulp	Totaal
Albanië	0	0	23.027	23.027
Armenië	0	0	148.930	148.930
Georgië	0	0	24.800	24.800
Moldavië	0	0	41.287	41.287
Oekraïne	145.600	60.700	178.191	384.491
Oezbekistan	0	0	4.705	4.705
Totaal	145.600	60.700	420.940	627.240

Bestedingen 2020: € 627.240 (begroting: € 600.000)

Marijke

Laurens

Annet

Marianne

Alinda

Manda

André

Henk

Gerben

Gerieke

Wilma

Margreet

Hoofdstuk 3

Organisatie

3.1 Partners in de landen waar Kom over en help werkt

Kom over en help werkt samen met overheden, christelijke organisaties (ngo's), kerken en bedrijven, zowel in Nederland als in de landen waar we werken. Samenwerking vindt plaats op basis van een gedeelde christelijke visie, gaat uit van gelijkwaardigheid en wederkerigheid en heeft als doel mensen in kwetsbare omstandigheden een hoopvolle toekomst geven.

Kom over en help werkt samen met partners die de christelijke missie om de naaste te dienen van harte delen en uitdragen. Christelijke ngo's werken vaak samen met lokale kerken en overheden of worden gestimuleerd dat (meer) te doen. Ook vindt er voortdurend onderlinge afstemming plaats over het te voeren beleid van zowel partners als Kom over en help. Kom over en help en haar partners hechten waarde aan betrouwbaarheid en (financiële) transparantie. Ook expertise is belangrijk voor beide partijen. Kom over en help en haar partners leren veel van elkaar. Kom over en help investeert ook voortdurend in de versterking van de kwaliteit en manier van werken van de partnerorganisaties, om zo de impact van de hulp te vergroten.

'Ontwikkeling naar zelfredzaamheid' is de focus van Kom over en help, zowel in projecten, als naar

partners toe en qua budget. Dit betekent onder andere dat in 2020 voor alle projecten in kaart is gebracht in hoeverre ze bijdragen aan deze ontwikkeling naar zelfredzaamheid. Met projecten waar dit niet voldoende aan de orde is, wordt een plan voor doorontwikkeling opgezet, of wordt de hulpverlening afgebouwd.

In 2020 is besloten een nieuw partnerschap aan te gaan met Perspectiva 21.3, een Oekraïense organisatie die zich richt op kinderen en volwassenen met het Downsyndroom en andere speciale onderwijsbehoeften.

Per 2020 zijn ook nieuwe partnerschappen aangegaan met Metis Garden Armenië, Youth for Christ Georgië, Emmanuel in Oekraïne, Youth for Christ Oezbekistan en World Partners.

Toewijding en passie leiden tot successen, privé en zakelijk

Wat als je als kostwinner je baan verliest? Dat heeft enorme gevolgen. Het overkwam Hyrmet Demushi uit Albanië. Samen met zijn vrouw Raza, vier kinderen en zijn vader Musa woont hij in Valbona. “Mijn vader woont bij ons omdat hij medische hulp nodig heeft.” Hyrmet heeft als econoom altijd hard gewerkt. Naast deze functie werkte hij ook nog in de landbouw. Reden: zijn kinderen de mogelijkheid geven om te studeren. Dat is gelukkig ook gebeurd. “We vormen een hecht gezin, nemen samen beslissingen en lossen onze problemen gezamenlijk op.”

Echter, sommige problemen zijn niet eenvoudig op te lossen. Hyrmet verloor zijn baan. “Onze financiële middelen waren ontoereikend en we zaten in de put.” Op dat moment kwam het gezin in aanraking met een organisatie die startende ondernemers in het zadel helpt. Via deze organisatie konden zij een microkrediet aanvragen om hun grote droom te verwezenlijken: een gastenverblijf runnen. “Sindsdien ervaren we licht in ons leven. Dankzij

de financiële middelen kunnen wij ons project realiseren.”

Bouwen aan een nieuwe toekomst
Het gezin van Hyrmet is erg gemotiveerd om binnenkort het familiebedrijf te starten. Zo ontstaat er opnieuw de mogelijkheid om inkomsten voor het gezin te genereren. Naast een gastenverblijf heeft de familie ook een kas en een kippenren. “Daar houden mijn vrouw en dochters zich vooral mee bezig. We verbouwen biologische producten, die we vervolgens aan onze gasten serveren in ons gastenverblijf.”

Groei en ontwikkeling voor iedereen
Het gezin gaat er niet alleen financieel op vooruit. Ook op sociaal vlak zijn grote stappen gezet. “We nemen nu actief deel aan activiteiten die in het dorp worden georganiseerd. Mijn dochters houden van koken en ze helpen mee in het familiebedrijf. Mijn zoon werkt af en toe als lokale gids voor de toeristen die naar ons dorp komen.”

Toekomst van hoop
Hyrmet en zijn gezin kijken ondanks de coronacrisis toch hoopvol naar de toekomst. “We zijn bereid om onze ervaringen te delen met de dorpsbewoners en praktische ondersteuning te geven aan degenen die dat nodig hebben. Ik geloof dat een sterke gemeenschap gebaseerd is op eerlijkheid, geloof in God, goede communicatie en een hechte vriendschap met elkaar. Een betere toekomst maak je samen!”

Land	Partner						
	Albanië	Lidia Foundation	x	x	x	x	
		Dorcas Albania		x		x	
	Armenië	Armenian Baptist Union			x		x
		Little Bridge	x	x		x	
		Youth for Christ Armenia	x	x		x	
		Metis Garden				x	
	Georgië	Tabitha	x	x		x	x
		Youth for Christ Georgia	x	x		x	
	Moldavië	Bethania Foundation	x	x	x	x	x
		Charity Mission	x	x		x	
		Youth for Christ Moldova	x	x		x	
		Invest Credit	x	x		x	
	Oekraïne	The Good Shepherd	x	x	x	x	
		House of the Gospel			x		
		New Life	x	x		x	
		FriendsExist!	x	x		x	
		Rivne Grace Church				x	
		The Anchor	x	x			x
		Father's House	x	x	x	x	x
		Light of Resurrection	x	x	x	x	x
		Bethel Vatutine	x	x	x		x
		Messenger of Peace	x	x	x	x	
		Ukraine without Orphans	x	x			
		Emmanuel	x	x	x	x	x
	Oezbekistan	House of the Gospel				x	x
		Youth for Christ Uzbekistan				x	
		World Partners					x

Beleids-
beïnvloeding

Maatschappij-
opbouw

Veilige
leefomgeving

Toegang tot
onderwijs

Werk en
inkomen

Dagelijkse
levensbehoeften

3.1.1 Landen

Kom over en help werkt in zes landen: **Albanië, Armenië, Georgië, Moldavië, Oekraïne en Oezbekistan.**

In 2020 is de hele wereld getroffen door het coronavirus. Ook in ons werkgebied zijn er grote gevolgen. De toch al hoge werkloosheid loopt nog verder op. De dagopvangcentra in verschillende landen waren bepaalde perioden gesloten. Veel kinderen kwamen in onveilige situaties terecht omdat ouders niet thuis konden blijven. Er moet immers brood op de plank komen? De medische zorg in veel landen laat te wensen over.

In Albanië blijft toegang tot medische zorg een probleem, vooral voor kinderen met een beperking. Kom over en help en partners hebben zich hier ook in 2020 voor ingezet. Ook is de hulpverlening in het noorden van Albanië, die is gericht op integrale gebiedsontwikkeling, gecontinueerd. Hierin werken we samen met Dorcas. In de achterliggende jaren heeft Albanië zich steeds verder ontwikkeld, maar de ontwikkeling gaat uiterst moeizaam. Sinds 24 juni 2014 is Albanië kandidaat-lidstaat van de Europese Unie (EU), nadat het al in 2009 die status had aangevraagd. In maart 2020 heeft de Europese Raad het besluit bevestigd dat de toetredingsonderhandelingen met Albanië geopend kunnen worden.

De oorlog rond Nagorno-Karabach, die in 2020 opnieuw oplaaide, heeft grote gevolgen voor de bevolking van Armenië. De politieke situatie zal ook de komende tijd instabiel blijven en heeft een enorme weerslag op de economie. Door een groot tekort aan werkgelegenheid trekken veel mensen naar het buitenland. Naast noodhulp aan met name ouderen, vluchtelingen en gezinnen is structurele hulp geboden aan kinderen in de vorm van onderwijs en aan volwassenen in de vorm van inkomstengenererende activiteiten en materiële hulp. Hiervoor zijn in 2020 de plannen verder uitgewerkt.

De economische vooruitzichten van Georgië blijven kwetsbaar vanwege een toenemend tekort op de lopende rekening, een hoge staatsschuld en een variabele wisselkoers. De blijvende spanningen met Rusland zorgen er bovendien voor dat buitenlandse investeerders uitblijven. Er is veel werkloosheid in Georgië, nog meer dan de officiële statistieken aangeven. Hierdoor vertrekken veel Georgiërs naar het buitenland. Het gevolg hiervan is dat er veel gebroken gezinnen zijn. Meer dan de helft van de bevolking leeft onder de armoedegrens. Onze partnerorganisaties richten zich op tal van activiteiten die mensen hoop bieden, ook voor de toekomst!

De situatie in Moldavië verslechtert nog steeds. Het blijft het armste land van Europa. Vaak gaan ouders en jongvolwassenen op zoek naar een baan in Rusland of het Westen. Kinderen blijven achter en worden opgevoed door grootouders of ze groeien op in kindertehuizen. Steeds meer kindertehuizen worden echter gesloten. Hierbij spelen Europese wet- en regelgeving (deinstitutionalisering) en de opvatting dat kinderen middels pleegzorg of adoptie beter af zijn in een gezin, een grote rol. Het probleem is dat het land en het systeem hier niet klaar voor zijn. Hierdoor belanden veel kinderen op straat. Steeds meer trekken hele gezinnen weg, waardoor dorpen nauwelijks leefbaar blijven. Hulp aan de kwetsbare kinderen en ouderen die achterblijven, werd daarom gecontinueerd.

In Oekraïne is de situatie helaas niet verbeterd. Dit komt met name door de economische toestand die niet of nauwelijks verbetert, maar ook door de blijvende instabiele politieke situatie en onzekerheid vanwege het gewapende conflict in het oosten. Het oosten van Oekraïne is sterk Russisch georiënteerd en daar wordt veelal Russisch gesproken. De rest van Oekraïne is westers gericht. Door deze politieke verscheidenheid, ontevredenheid over corruptie, instabiliteit en het taalprobleem ontbreekt eenheid in het land. Inmiddels is het conflict uitgegroeid tot een slepende burgeroorlog. Onder de bevolking zijn grote welvaartstegenstellingen.

Kom over en help is ook in Centraal-Azië (Oezbekistan) actief. Oezbekistan is een gesloten land en een van de meest autoritaire landen in de regio. Moslimterrorisme, inperking van godsdienstvrijheid, mensenrechten en democratie zijn punten van zorg.

3.1.2 Werkbezoeken en online meetings

In 2020 was het door het coronavirus onmogelijk om de geplande werkbezoeken en de geplande partnermeeting doorgang te laten vinden. Er zijn twee werkbezoeken afgelegd in de maanden januari tot en met maart. Verder zijn er zes online partnermeetings georganiseerd. De medewerkers hebben in korte tijd deze omslag gemaakt. Er zijn in de digitale bijeenkomsten ervaringen uitgewisseld over de hulpverlening in coronatijd, er werd aandacht gegeven aan de nieuwe formats in verband met de gewijzigde strategie en de partners ontvingen informatie over het maken van goede video's, foto's en levensverhalen. Er is één sessie speciaal gewijd aan het nieuwe beleidsplan en de implementatie daarvan in de hulpverlening van de partners.

3.2 Samenwerking met organisaties in Nederland

Samenwerking met andere organisaties is voor Kom over en help een van de strategische uitgangspunten. Deze samenwerking wordt de komende jaren geïntensiveerd, om de missie voor de lange termijn waar te kunnen maken. In 2020 is de samenwerking tussen Kom over en help en Dorcas gecontinueerd. Samen ondersteunen wij een inkomstengenererend project in Tropojë in Noord-Albanië. Zo'n tweehonderd gezinnen worden bereikt, die zo in hun levensonderhoud kunnen voorzien en bijdragen aan de diaconale projecten van de lokale kerk. Ook is er een verkenning geweest om meer projecten samen op te pakken. Dat heeft geresulteerd

in een nieuw project, dat gezamenlijk uitgevoerd gaat worden in 2021. Ook zijn er gesprekken met Dorcas gestart om samen te werken op het gebied van ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld in onder andere Moldavië en Albanië.

Kom over en help werkt samen met kerkelijke deputaatschappen, EO Metterdaad en gehandicaptenorganisaties.

Kom over en help is mede-initiatiefnemer van het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE). Dit platform beoogt samenwerking en afstemming van organisaties, comités en werkgroepen die in Oost-Europa werkzaam zijn op het gebied van diaconaat en ontwikkelingssamenwerking. In de stuurgroep van het CPOE participeren Dorcas, Zending over Grenzen, Stichting Hulp Oost-Europa, Roma Support en Kom over en help, in de persoon van Gerben Heldoorn. Ook zijn diverse medewerkers van Kom over en help betrokken bij werkgroepen van CPOE: Margreet van Beest is betrokken bij de werkgroep kinderen en de werkgroep Oekraïne. Gerieke Barreveld is lid van de kerngroep die betrokken is bij het trainen van lokale partners, die op hun beurt weer trainingen gaan verzorgen in de landen om lokale mogelijkheden in te zetten in de hulpverlening. De samenwerking binnen Prisma richt zich op bezinning op zending, diaconaat en ontwikkelingssamenwerking, (politieke) lobby en fondsenwerving. Er is meegewerkt aan een gezamenlijke bijlage bij het Nederlands Dagblad rond Sterke vrouwen. In deze bijlage vertelden we verhalen over vrouwen wereldwijd die onder moeilijke omstandigheden hun werk doen.

3.3 Organisatie intern

Om de gestelde doelstellingen te behalen, is een organisatie in Nederland nodig die de verschillende taken zo efficiënt en effectief mogelijk afhandelt. In deze paragraaf een verslag van het handelen van de organisatie en het toezicht daarop.

3.3.1 Personeel

Een gedreven team voert de dagelijkse werkzaamheden uit. Door de pandemie veranderde het werk. Het personeel heeft hier flexibel op geanticipeerd. Per 31 december 2020 was de arbeidsomvang 7,5 fte, verdeeld over elf medewerkers. De functiewaardering voor een aantal functies is op basis van het advies van een onafhankelijk deskundige herzien. Binnen Kom over en help is ruimte voor professionalisering van de medewerkers. Als team hebben we nagedacht over ons functioneren door middel van EnergyDrives. Ook volgen enkele medewerkers individuele scholingen. Er zijn regelmatig (deel)teamvergaderingen gehouden. Er is gewerkt aan een integriteitsbeleid. Sinds 2013 is er een externe vertrouwenspersoon. Ook in 2020 was er voor hem geen aanleiding om in actie te komen.

3.3.1.1 Directeur

Sinds 1 september 2019 is Gerben Heldoorn directeur van Kom over en help. Hij is sinds 1993 betrokken bij Kom over en help in allerlei vrijwilligersfuncties. Hij was veertien jaar lid van het bestuur, waarvan tien jaar voorzitter.

Naast zijn werk voor Kom over en help verricht hij op oproepbasis werkzaamheden voor Driestar educatief in Gouda als senior onderwijsadviseur. Hij is als vrijwilliger actief als coördinator van Inloophuis Elim te Amersfoort, uitgaande van de plaatselijke Gereformeerde Gemeente. Verder is hij tweede secretaris van de Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen en coördinator van de herdenking op 4 mei in Woudenberg.

3.3.1.2 Medewerkers

Ook het team van Kom over en help heeft in 2020 het grootste deel thuisgewerkt. We wilden daarin de adviezen van ons kabinet volgen. Steeds als er nieuwe maatregelen afgekondigd werden, is er overleg geweest tussen bestuur en directie over

hoe we concreet gestalte konden geven aan de maatregelen.

Annet van Dijk is in 2020 benoemd als administratief medewerker omdat Meta Blankensteijn ons heeft verlaten. Marijke Gorter werkt als vrijwilligerscoördinator. We hebben afscheid genomen van Evert Heger en Gertjan Haase als controllers. André Haase is als controller benoemd in september 2020. Marianne van Strien is de applicatiebeheerder.

Gerieke Barreveld, Margreet van Beest, Manda Warnaar en Gerben Heldoorn vormen het deelteam Programma's. Zij onderhouden de contacten met de partnerorganisaties.

Het deelteam Communicatie en Fondsenwerving bestaat uit vier medewerkers. In dit deelteam zijn, mede door het vertrek van Corine de Jong in 2020, wijzigingen van focusgebieden gekomen. Wilma van Maanen (particuliere donateurs), Laurens Sok (online communicatie en jongeren) en Henk van Hierden (relatiebeheerder zakelijke markt) werken in dit deelteam. Vanaf 1 januari 2021 versterkt Alinda Oosterbroek dit team als administratief medewerker. Directeur Gerben Heldoorn is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het kantoor.

Binnen het team van Kom over en help is veel aandacht voor eigen verantwoordelijkheid. Tegelijk is goede samenwerking en synergie belangrijk om te werken aan de doelen van onze organisatie, zodat we concreet gestalte geven aan onze kernwaarden: toewijding, ondernemerschap en verbinding.

3.3.1.3 Vrijwilligers

De inzet van onze vrijwilligers getuigt van grote betrokkenheid en wordt zeer gewaardeerd. In 2020 zijn er 25 vrijwilligers bij gekomen en 20 vrijwilligers vertrokken, waardoor het totale aantal vrijwilligers is gegroeid naar 185.

De vrijwilligers doen zeer divers werk. Een paar voorbeelden van wat zij doen: het verwerken van wijzigingen in de donateursadministratie, het inzamelen van kleding, het organiseren van activiteiten en het maken van foto's en video's. Het is belangrijk om elke vrijwilliger te kennen, zodat

Onze jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst. Deze kon gelukkig nog plaatsvinden aan het begin van 2020.

deze op de juiste plaats en op het juiste moment kan worden ingezet, en zodat ook elke vrijwilliger adequate ondersteuning kan worden geboden. Er is een vrijwilligerscoördinator die deze taak, samen met het team, vervult.

Op 8 februari 2020 werd de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd, waarbij een digitaal contactmoment met een partner uit Albanië een hoogtepunt was. Verder waren er workshops, was er gelegenheid voor onderlinge ontmoeting en werden vrijwilligers bedankt voor hun inzet. Tweemaal per jaar werden de vrijwilligers geïnformeerd door het vrijwilligersblad InterKom. Daarnaast hebben zij regelmatig een informatieve mail ontvangen.

In specifieke gevallen werd voor nieuwe vrijwilligers een overeenkomst afgesloten, waarbij taken en verantwoordelijkheden schriftelijk werden vastgelegd. Vrijwilligers ontvangen doorgaans geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Wel werden gemaakte (reis)kosten op declaratiebasis vergoed. Er is een verzekering afgesloten die risico's afdekt.

3.3.1.4 Arbeidsvoorwaarden, beloningen en personele gegevens

Kom over en help hanteert voor de medewerkers de arbeidsvoorwaarden van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), met enkele aanvullingen en

kleine wijzigingen. De medewerkers worden beloond op basis van een functiewaarderingssysteem en de salarisschalen behorend bij deze arbeidsvoorwaardenregeling.

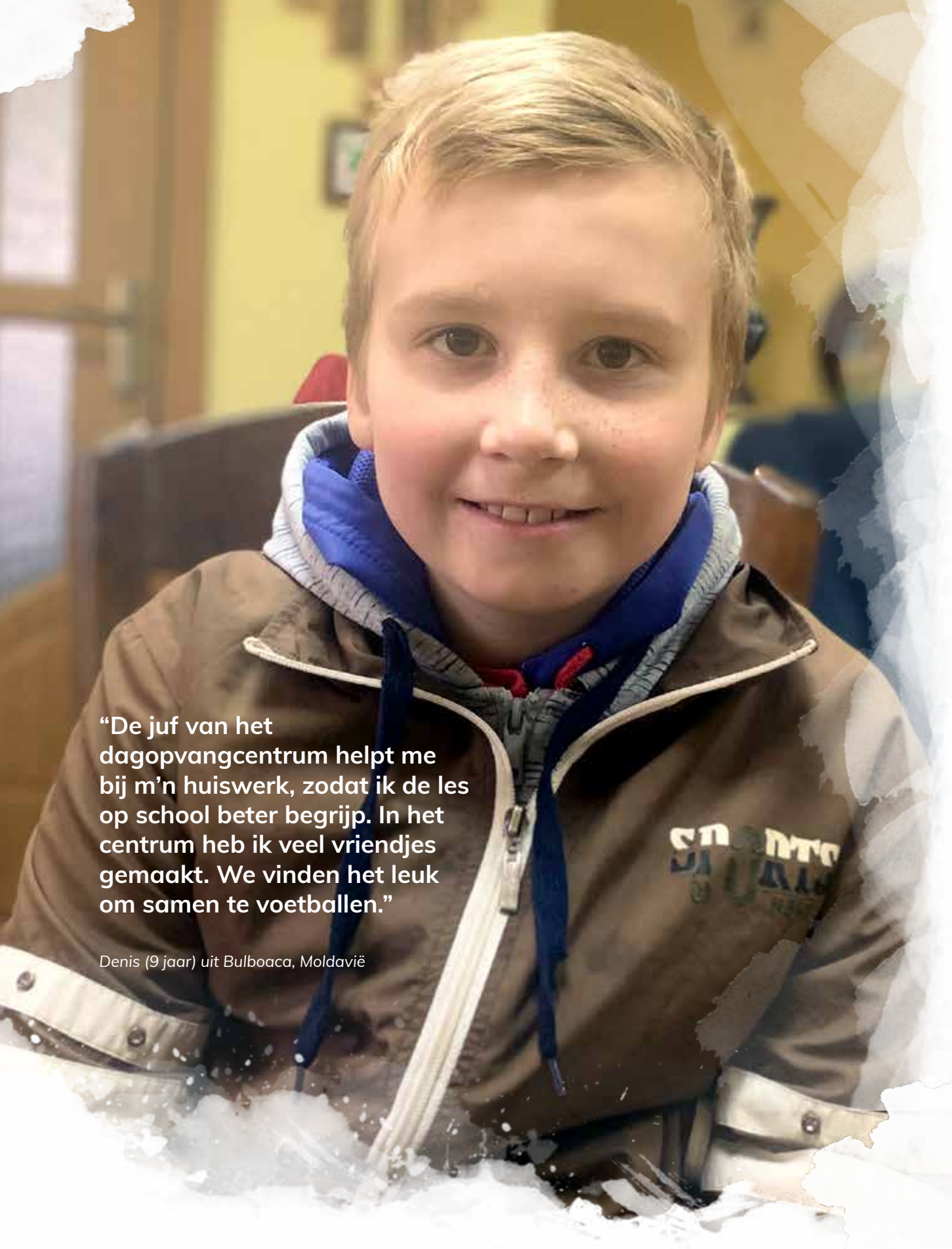
Het bestuur van de stichting heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de vaststelling van het beleid is voor de functiewaardering gebruikgemaakt van de zogenaamde ODRP-methode, een specifiek op de overheid gerichte methode. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd.

De totale salariskosten van de directeur bedroegen in 2020 € 101.908,- (inclusief werkgeverslasten en vergoeding woon-werkverkeer). Zie hiervoor verder onderdeel "Bezoldiging directie en bestuur 2020" in paragraaf 8 van de jaarrekening.

Er bestaat geen bonusregeling. Per 1 januari 2020 is de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties opnieuw vastgesteld. Uitgangspunt voor de beloningstoets is de zogenoemde 'Basis Score voor Directiefuncties' (BSD-score). Voor Kom over en help is de BSD-score bepaald op 345 punten. Het bruto jaarinkomen (€ 77.425) van de directeur is in 2020 ruim lager dan het van toepassing zijnde maximum (€ 100.527). Kom over en help voldoet daarmee aan de beloningsregeling voor goededoelenorganisaties.

Ter afsluiting nog enkele personele gegevens:

- Het ziektepercentage is in 2020 erg laag, namelijk 1,3% (in 2017: 4,6%; 2018: 6,1%, 2019: 8,9%).
- Twee medewerkers zijn in het bezit van een certificaat voor bedrijfshulpverlener.
- Per 31 december 2020 is de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 40,4 jaar (in 2018: 43,9 jaar, 2019: 43,6 jaar).
- Qua samenstelling is de verhouding van vrouwelijk en mannelijk personeel als volgt. In aantallen en procenten: zeven (64%) vrouwen en vier (36%) mannen.

“De juf van het dagopvangcentrum helpt me bij m’n huiswerk, zodat ik de les op school beter begrijp. In het centrum heb ik veel vriendjes gemaakt. We vinden het leuk om samen te voetballen.”

Denis (9 jaar) uit Bulboaca, Moldavië

3.3.2 Bestuur

De verantwoordelijkheden en taken van het bestuur van Kom over en help zijn vastgelegd in een bestuursstatuut. Op 31 december 2020 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Dhr. T.M. (Marc) Holleman, voorzitter
Eigenaar Drieklomp Financieel Adviseurs, ouderling van de hersteld hervormde gemeente te Woudenberg.
- Drs. J.M. (Jan-Marc) Stam CPC, secretaris
Director Finance & IT bij stichting ZOA, diaken Hervormde Gemeente te Veenendaal.
- Drs. A.P. (Ton) de Jong, penningmeester
Principal Credit Riskmanager ING Bank, diaken Christelijke Gereformeerde Kerk te Noordeloos, voorzitter raad van toezicht RMU, lid Investment Comité Fair Factory Development Fund (onderdeel Inluvest, Stichting Woord en Daad).
- Dr. M.A. (Chiel) van den Berg, lid
Emeritus predikant binnen de PKN, voorzitter Stichting Cursus Theologische Vorming Putten, voorzitter Van Rijswijk Fonds.
- Dhr. J. (Jaap) van Dam, lid
Zelfstandig communicatieadviseur, voorzitter Jeugdraad Hervormde Gemeente Woudenberg.
- Mw. E.M. (Ellen) van den Hil MPH, lid
Programma-manager Leger des Heils, bestuurslid TAK Foundation (Kenia), lid van adviescommissie Effata (Nigeria/Guinee-Bissau), lid van de zendingscommissie PKN Sliedrecht, bestuurslid Van Rijswijk Fonds.
- Dr. mr. M.P. (Maria) de Jong-de Kruijf, lid
Familie- en jeugdrechtsadvocaat bij BVD advocaten, secretaris klachtencommissie Eleos.

3.3.2.1 Commissies

De directeur wordt bijgestaan door een aantal commissies, waarin de volgende leden van het bestuur zitting hebben:

- beleidscommissie: mw. E.M. van den Hil, dhr. J. van Dam en dhr. T.M. Holleman;
- financiële commissie: dhr. A.P. de Jong en dhr. J.M. Stam;
- commissie ‘samenwerking met andere organisaties’: dhr. A.P. de Jong, dhr. J. van Dam, ds. M.A. van den Berg;

- personeelscommissie: dhr. T.M. Holleman, ds. M.A. van den Berg, mw. M.P. de Jong-de Kruijf.

De personeelscommissie heeft beslissingsbevoegdheid bij benoeming (op basis van enkelvoudige voordracht vanuit de directie), schorsing en ontslag van medewerkers, behalve betreffende de controller en directeur.

3.3.2.2 Vergoedingen

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor het werk voor de stichting. Gemaakte (reis)kosten worden op declaratiebasis vergoed.

3.3.2.3 Onafhankelijkheid van bestuurders

In de statuten van de stichting zijn clausules opgenomen die functievermenging en afhankelijkheidsconflicten voorkomen, conform de CBF-richtlijnen.

3.3.2.4 Zittingsduur en bestuurdersprofiel

De leden van het bestuur worden voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen maximaal tweemaal worden herbenoemd. Nieuwe bestuursleden worden benoemd op basis van het bestuurdersprofiel. Herverkiezing vindt plaats op basis van een evaluatie van het functioneren conform het bestuurdersprofiel.

3.3.2.5 Bestuurs(her)verkiezing

In 2020 was het bestuur voltallig. In de bestuursvergadering van december 2020 is de heer drs. J.M. (Jan-Marc) Stam herbenoemd als secretaris.

3.3.2.6 Rol van het bestuur

Het bestuur is volgens het bestuursstatuut het beleidsbepalend en toezichhoudend orgaan. Het bestuur houdt toezicht op het functioneren van de directie en de voortgang van de werkzaamheden van het kantoor. Maandelijks wordt een financieel

overzicht gegeven van trendmatige ontwikkelingen van de inkomsten. Per kwartaal geeft de directeur een overzicht van de actuele inkomsten en bestedingen. De directeur zorgt voor informatie over personeelszaken, werkbezoeken, netwerkvergaderingen en relevante ontwikkelingen. Het bestuur ontvangt één keer per jaar een rapportage betreffende de interne controle van de administratieve organisatieprocessen en klachtenanalyse. Om de betrokkenheid van de bestuurders bij de landen, partners en projecten te borgen, gaan bestuursleden zo mogelijk één keer per twee jaar met stafleden mee op werkbezoek. Het bestuur houdt toezicht op de uitvoering van het vastgestelde beleid, de inkomsten, de kosten en de bestedingen.

3.3.2.7 Relatie bestuur en directeur

Het bestuur heeft de directeur volgens het directiestatuut gemandateerd tot het leiden van de stichting. Hij is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid. Hij is daarnaast verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening. De directeur is te allen tijde verantwoording verschuldigd aan het bestuur. Het bestuur blijft echter wettelijk verantwoordelijk en aansprakelijk. Tijdens de bestuursvergaderingen is er intensief overleg met de directeur over beleidsontwikkeling en de uitvoering van beleid. De directeur maakt gebruik van de adviescommissies waarin bestuursleden participeren. Jaarlijks voert een delegatie van het bestuur een functioneringsgesprek met de directeur. Daarbij worden roulerend medewerkers gevraagd naar feedback op het functioneren van de directeur.

3.3.2.8 Vanuit de bestuursvergaderingen

In 2020 zijn er vier reguliere bestuursvergaderingen gehouden, namelijk op 9 april, 7 juli, 15 september en 10 december. Hieronder een korte samenvatting van de besproken punten.

- Het algemene fondsthema 'Kind & gezin' wordt hernoemd naar algemeen fonds 'Ontwikkeling naar

zelfredzaamheid'.

- Het bestuur besluit extra gelden toe te kennen in verband met het wereldwijde coronavirus.
- Het integriteitsbeleid is vastgesteld.
- Het bestuur heeft de uitvoeringskaders van het meerjarenbeleidsplan vastgesteld.
- Perspectiva 21.3 wordt een nieuwe partnerorganisatie van Kom over en help.
- Afas zal in de toekomst gebruikt gaan worden voor finance en hrm; voor fondswerving wordt overgestapt naar Salesforce. De financiële commissie wordt op de hoogte gehouden en betrokken bij de implementatie.
- Er wordt een korte bestuursevaluatie gehouden. Er is besloten om in 2021 een uitgebreide evaluatie te houden.
- De evaluatiegesprekken met de directeur worden besproken in het bestuur en er is besloten de benoeming voor bepaalde tijd om te zetten naar een benoeming voor onbepaalde tijd.
- De jaarrekening 2019 en het Jaarverslag 2020 worden vastgesteld. Dit geldt ook voor de begroting van 2021.

3.3.2.9 Comité van aanbeveling

Het comité van aanbeveling bestond op 31 december 2020 uit de volgende personen:
ds. G.J. Baan, Mijnsheerenland; ds. A.A. Floor, Barendrecht; ds. G. Gerritsen, Giessendam; ds. J. Joppe, Barneveld; ds. M. Krijgsman, Arnhem en ds. H. Polinder, Urk.

3.3.3 Effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsvoering en financieel beleid

Om de missie en gestelde doelen te realiseren en de beschikbare middelen effectief en verantwoord te besteden, worden verschillende systemen en instrumenten van bestuur en beheer, planning en controle gehanteerd. Dit biedt de mogelijkheid om tijdig en adequaat te anticiperen op ontwikkelingen in het werkgebied en in Nederland, en deze te monitoren. De belangrijkste instrumenten daarbij worden hieronder omschreven.

3.3.3.1 Beleidsplannen

In het meerjarenbeleidsplan 2020-2024 is het beleid voor de langere termijn uitgewerkt. In 2020 is een start gemaakt met de uitvoering van dit beleid. De koersuitspraken en de begroting voor 2020 concretiseerden de stappen om de langetermijndoelen te behalen. In het jaarverslag en de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de beleidsvoornemens en de behaalde resultaten.

3.3.3.2 Financieel beleid

3.3.3.2.1 Liquiditeiten

Het saldo liquide middelen per 31 december 2020 is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 31 december 2019.

Het beleid is erop gericht het saldo liquide middelen zo laag mogelijk te houden, immers: giften worden gegeven om te besteden. De mogelijkheid van het kunnen besteden van giften en extra baten wordt binnen het jaar echter begrensd door het moment van ontvangst op de bankrekening. Van de giften van particuliere donateurs wordt jaarlijks rond 35% in het vierde kwartaal, en daarvan weer 50% in de maand december, ontvangen. Vandaar dat het saldo per jaareinde een minder goede afspiegeling geeft van het werkelijke verloop van de liquide middelen gedurende het jaar.

3.3.3.2.1 Beleid voor uitzetten beschikbare geldmiddelen

Het bestuur heeft in 2007 het volgende beleid vastgesteld:

1. Gelden mogen niet worden belegd, maar uitsluitend zonder risico worden uitgezet op lopende rekeningen, spaarrekeningen en kortlopende termijndeposito's en dergelijke. In het kader van de depositogarantieregeling zijn spaartegoeden gegarandeerd tot € 100.000 per bank.
2. Gelden mogen, gerekend naar de situatie per 1 januari van een jaar, maximaal voor 60% en maximaal voor een periode van één jaar worden vastgezet; de overige gelden dienen direct opvraagbaar te zijn.

Alle geldmiddelen staan op bankrekeningen die direct opvraagbaar zijn.

3.3.3.2.2 Beleid voor reserves en fondsen

Het beleid is erop gericht de reserves en fondsen zo laag mogelijk te houden. Immers: giften worden gegeven om te besteden. Daarnaast dienen uiteraard wel voldoende reserves te worden aangehouden in verband met de continuïteit van de organisatie.

Voor de baten uit nalatenschappen geldt verder dat deze - bij grotere bedragen - pas besteed kunnen worden na bijschrijving op de bankrekening. Dit ter voorkoming van een liquiditeitsprobleem. Totdat de besteding kan plaatsvinden, maken deze baten deel uit van de continuïteitsreserve.

3.3.3.2.3 Accountant

De controle van de jaarrekening wordt sinds 2013 uitgevoerd door WITH accountants te Sliedrecht. Ten behoeve van de jaarrekening 2021 zal worden gezien of er een wijziging van accountant(skantoor) zal plaatsvinden. Na de controle vindt bespreking van de concept-jaarrekening en het concept-controleverslag plaats door de leden van de financiële commissie met WITH accountants. In deze commissie hebben naast de directeur en controller twee bestuursleden zitting, waaronder de penningmeester.

3.3.3.3 Projectbestedingen: rapportage en controle

Vertrouwen is goed, controle is nodig. Er is controle op de bestedingen van de projectgelden die de lokale partnerorganisaties ontvangen. Hierbij zijn de centrale vragen: worden de doelgroepen bereikt en worden de doelen behaald zoals overeengekomen? De controleprocessen worden vastgelegd, er wordt gerapporteerd, er worden audits gedaan, tijdens werkbezoeken en rapportagemomenten worden checks op de boekhouding gedaan en ontvangers van hulp worden bezocht. Er wordt in principe alleen geld per bank overgemaakt. Waar dit niet mogelijk is, in verband met oorlogsgebieden of onbetrouwbare banken, zijn de risico's in kaart

gebracht en geaccepteerd. Zo wordt er getekend door de persoon die het geld contant meeneemt naar een land en tekent de ontvanger. Er wordt nooit meer contant geld meegenomen dan volgens de douaneregels mogelijk is. Soms wordt gebruikgemaakt van andere organisaties die op dat moment verantwoording dragen voor de gelden. Aan de hand van rapportageformulieren leggen de partners aan Kom over en help verantwoording af over de besteding van de ontvangen hulp. Periodieke controle ter plaatse geeft zicht op de uitvoering en de voortgang van de hulpverlening. Impactmeting, waarbij overleg met de hulpontvangers plaatsvindt, geeft inzicht in de effectiviteit van de hulp. Er is jaarlijks financiële controle bij partnerorganisaties door externe audits. Op deze manier is het mogelijk om verantwoording af te leggen aan donateurs en fondsen.

Bij nieuwe projectaanvragen door partners wordt getoetst of deze binnen de kaders van het beleid, de kwaliteitscriteria en de begroting passen. Het aangaan van samenwerking met nieuwe partners en/of het beëindigen van partnerrelaties vindt plaats op basis van partnercriteria en kan alleen na bestuursbesluit. Kom over en help blijft, samen met haar partners, werken aan kwaliteitsontwikkeling. Het gaat daarbij vooral om de effectiviteit en de impact van de hulpverlening. Vanaf 2020 is er meer differentiatie toegepast bij de verschillende partners, mede op basis van de uitkomsten van de evaluatietool voor organisatieontwikkeling. Zo is er onderscheid gemaakt in de rapportagefrequentie en de begeleiding bij organisatieontwikkeling.

3.3.3.4 Intern beheerssysteem

Er is een interne controlefunctionaris aangesteld, die de geldende procedures en richtlijnen van de belangrijkste en kritische processen binnen de financieel-administratieve organisatie toetst op werking en uitvoering. De processen zijn vastgelegd in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC). In 2020 zijn alle zestien onderdelen uit het handboek gecontroleerd, onder andere:

- Xperiereizen en scholenacties;
- periodieke giften en specifieke toezeggingen;
- projectaanvragen;
- controle en registratie van bestede gelden;

- financiële rapportages;
- kosten en inkopen;
- nalatenschappen;
- incasso's;
- geldbestellingen;
- contante uitgaven en opmaak kas;
- bankbetalingen naar de landen waar we werken.

3.3.3.5 Risicomanagement en rapportage

Het bestuur houdt toezicht op de uitvoering van het beleid. Interne controle en de (half)jaarlijkse controle door de accountant borgen de betrouwbaarheid van de uitvoering van de procedures, de vastlegging en verwerking van de ontvangsten en giften, en juiste verantwoording van de bestedingen. Bij de beleidsuitvoering spelen risico's op het gebied van onder andere financiën, strategie, imago, bestedingen, fondsenwerving en toezicht een belangrijke rol. Een tijdige signalering is van groot belang. Maandelijks wordt er een overzicht van de inkomsten gemaakt. Dit wordt gedeeld met het team en het bestuur. Per kwartaal worden de projectrapportages besproken aan de hand van een monitoringsplan en de parallel lopende financiële rapportages in het deelteam Programma's. Analyse van de gegevens kan aanleiding zijn tot beleidsaanpassing. Er is een uitgebreide risicoanalyse gemaakt voor onder andere de onderwerpen: baten, personeel, fraude en corruptie, en imago, inclusief een financiële vertaling van die risico's.

Op basis van de risicoanalyse wordt jaarlijks de hoogte van de continuïteitsreserve beoordeeld en bepaald. Als belangrijkste risicogebieden en genomen beheersmaatregelen zijn te noemen:

- Inkomstendaling. Risico: minder inkomsten, aanpassen van de begroting. De kans daarop is gemiddeld, de impact groot. Genomen beheersmaatregelen: beleid fondsenwerving, maandelijks inkomstenanalyse, minder toezeggen aan partners dan begroot, besteding van werkbudgetten uitstellen.
- Imagoschade. Risico: verlies van donoren. De kans daarop is gering, de impact groot.

Genomen beheersmaatregelen: bewaken identiteit, transparantie, keurmerk, communicatiebeleid, klachtenprocedure.

- Partners. Risico: doelgroep wordt niet bereikt, fraude. De kans daarop is gemiddeld, de impact groot. Genomen beheersmaatregelen: beoordelen van de partner vooraf, jaarlijkse evaluatie van de projecten zowel inhoudelijk als financieel, eis van externe audit bij partners, jaarlijkse werkbezoeken.

3.3.3.6 Impact corona

In 2020 was het coronavirus van grote invloed op de wereld. Ook voor 2021 zal dit zo zijn. In 2020 heeft dit geen consequenties gehad voor de inkomsten, hoewel we daar wel op voorbereid waren. We volgen nauwgezet wat deze situatie voor invloed heeft op de bedrijfsvoering van onze stichting. Deze hebben de volledige aandacht van het personeel en het bestuur. Onze stichting volgt de richtlijnen van het kabinet en volgt de adviezen met betrekking tot buitenlandse reizen op. De medewerkers hebben in 2020 veel thuisgewerkt. Er is een corona-noodfonds opgericht, waarbij fondsen zijn geworven voor extra projecten. Ook wordt structureel nagedacht over de gevolgen van eventueel wegvallende inkomsten. Maandelijks en per kwartaal worden de inkomsten gemonitord. Er is goed contact met de partnerorganisaties geweest over de besteding van de gelden, toen veel projecten stillagen. Voor 2021 is met de partnerorganisaties meegedacht over besteding van de middelen, passend binnen de doelstellingen van Kom over en help.

3.3.3.7 Certificaat Erkend Goed Doel en ANBI

In 2016 is de Erkenningregeling Goede Doelen ingevoerd. Donateurs en andere publieke belanghebbenden kunnen in één oogopslag zien of er voldaan wordt aan alle kwaliteitseisen en of de zaken op orde zijn. Het CBF is de onafhankelijke toezichthouder en controleert of goededoelenorganisaties zich houden aan de normen van de Erkenningregeling. Kom over en help heeft de CBF-erkenning: “De werving voor en besteding van fondsen bij Stichting Kom over en help voldoet aan

normen van de Erkenningregeling. De stichting mag zich 'Erkend Goed Doel' noemen”, aldus het certificaat. Het hebben van een erkenning is een voorwaarde voor het lidmaatschap van Goede Doelen Nederland. Jaarlijks vindt er een controle plaats door het CBF. Kom over en help heeft de principes en eisen van goed bestuur en governance die Goede Doelen Nederland voorschrijft, in meerdere statuten, gedragscodes, richtlijnen en procedures vastgelegd en verankerd. De belangrijkste daarvan zijn openbaar en zichtbaar op de website. Kom over en help heeft een ANBI-status, waardoor de giften fiscaal aftrekbaar zijn voor de donateurs. Kom over en help is als stichting geen schenkingsrecht verschuldigd over ontvangen giften.

3.3.3.8 Maatschappelijke waarden en eisen

Kom over en help heeft een maatschappelijke missie en doelstelling met het dienen van de kwetsbare naasten. Daarnaast wordt bij de uitvoering en besteding bewust ingezet op maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. In het verleden is besloten tot verdere digitalisering, minder papierverbruik en aanschaf van ledverlichting. Verder wordt veel gebruikte kleding ingezameld, die wordt doorverkocht aan een opkoper in Nederland. Medio 2018 is de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in werking getreden. Een privacywetgeving die geldt in de hele Europese Unie. Kom over en help is AVG-proof: ze voldoet aan de wettelijke eisen. Het databeveiligingsbeleid is geactualiseerd en vastgelegd in een protocol. Een privacy statement zorgt voor de rechten van alle betrokkenen waarvan persoonsgegevens worden verwerkt. Een laatste element ziet op de nieuwe eisen van het CBF rond integriteit en grensoverschrijdend gedrag. Dit heeft geresulteerd in het integriteitsbeleid in 2020. Er is een intern vertrouwenspersoon. Ook richting partnerorganisaties en als het gaat om reizen in het buitenland zijn op dit punt afspraken gemaakt en opgesteld.

3.3.4 Klachtenprocedure

Kom over en help ziet klachten en kritische reacties van belanghebbenden als blijk van betrokkenheid. Deze geven inzicht in het beeld dat de achterban heeft van de kwaliteit en het functioneren van de organisatie en communicatie. Klachten worden snel en serieus behandeld volgens de interne klachtenprocedure.

In 2020 zijn er twaalf klachten binnengekomen. Eén donateur stoorde zich aan een uitspraak op een mailing. Er is contact gezocht met de donateur en we hebben uitgelegd waarom voor de uitspraak gekozen is. De donateur ging hiermee akkoord. Een andere donateur ontving dubbele post en maakte zich zorgen om de portokosten. We hebben dit aangepast in ons systeem en er wordt geen dubbele post meer verzonden. Anderen reacties die we ontvingen: door twee donateurs was toch post ontvangen nadat net een gift was

overgemaakt, en voor een mevrouw was het bedrag van een te geven donatie lastig aan te passen op de website. Een drietal donateurs reageerde op een foto op de achterzijde van een van de magazines. Daarop maakte een jongere een gebaar dat niet bij ons past. We hebben hierover doorgesproken met de donateurs en excuses aangeboden. Eén donateur was het niet eens met de verhoging van de maandelijkse termijnen van de wintercampagne. Voor deze donateur hebben we de bedragen op het gewenste niveau laten staan. Eén betrokken donateur stelde vragen over de identiteit van Youth for Christ Armenië, een van onze partnerorganisaties. Ten slotte was een donateur teleurgesteld over een telemarketingactie. We hebben de opname opgevraagd en hierover het gesprek gevoerd. We zijn blij dat slechts in één geval de klacht heeft geresulteerd in het definitief opzeggen van het donateurschap van Kom over en help.

Tatev (tweede van rechts) woont samen met haar ouders, zus en broertje in een container in Armenië. Ook 's winters, als het ijsig koud is.

Programma Dagelijkse levensbehoeften

Als zelfs het ‘seizoen van hoop’ geen hoop biedt

De zesjarige Mihaela speelt zorgeloos en blij in de zandbak. Het meisje is het zich niet bewust, maar er pakken zich donkere wolken samen boven haar leventje. Mihaela woont, samen met haar ouders en twee zusjes, in Straseni, een dorpje in Moldavië. Haar vader en moeder hebben de hele winter verlangend uitgekeken naar het voorjaar. Want voorjaar betekent werk. En werk betekent inkomen. Daarom is de lente voor hen het seizoen van hoop. Totdat de uitbraak van het coronavirus deze hoop finaal de bodem in sloeg.

In de knel

Vader Cristian vertelt: “Moldavië wordt hard getroffen door het coronavirus en er gelden strikte maatregelen. Hierdoor kan ik dit voorjaar niet als seizoenarbeider op het land aan de slag.” Dit is een hard gelag voor

het gezin, omdat er 's winters ook vaak geen werk is. Verdrietig zegt moeder Elena: “De situatie is op dit moment heel moeilijk. Het is zwaar om drie kinderen te voeden wanneer je geen inkomsten hebt.” Ze kijkt liefdevol naar haar drietal en zucht diep...

Geen therapie én geen warme maaltijd

Mihaela heeft een verstandelijke beperking en ze is een vaste bezoeker van het dagopvangcentrum 'Nieuwe hoop'. In dit centrum komen dagelijks acht tot tien kinderen met een (ernstige) handicap. Helaas is het centrum, vanwege de lockdown, tijdelijk gesloten. Dit raakt de kwetsbare bezoekers hard. Elena: “Mihaela krijgt hierdoor niet alleen geen therapie, ze loopt ook haar dagelijkse warme maaltijd mis.” Een extra aanslag op het toch al veel te krappe budget van moeder Elena.

Hulp!

Het team van 'Nieuwe hoop' is niet bij de pakken neer gaan zitten. Ze zagen de nood en zijn in actie gekomen. “We hebben een voedsel- en zorgpakket gehad”, zegt Cristian dankbaar. Elena vult aan: “Behalve voedsel zaten er ook oefeningen voor Mihaela in het pakket. Dat is belangrijk, want zeker voor Mihaela geldt dat stilstand achteruitgang is.” Het gezin weet zich door deze hulp gezien. En dat geeft toch weer wat hoop in dit 'seizoen van hoop'.

Hoofdstuk 4

De achterban

Onze achterban is goud waard! Mede dankzij hun steun en betrokkenheid hebben we in het afgelopen jaar verschil kunnen maken in het leven van veel mensen in kwetsbare omstandigheden. We vinden het belangrijk om in verbinding te zijn met onze donateurs. Hoe we dit in 2020 vorm hebben gegeven, leest u in dit hoofdstuk.

4.1 Bewustwording en fondsenwerving

Via onze diverse communicatiemiddelen willen we mensen bewustmaken van de problematiek die er is in de landen waar we werken. Dit doen we door diverse thema's voor het voetlicht te brengen: Welke invloeden van het communisme zijn tot op de dag van vandaag merkbaar? Wat maakt dat de winter voor veel mensen een zware periode is? Waarom is er zoveel werkloosheid? En, heel actueel, wat zijn de gevolgen van de coronacrisis voor de vaak toch al zwakke economie?

In onze communicatie laten we ook zien, vaak aan de hand van verhalen, wat wij als Kom over en help doen aan de nood die we zien en wat de impact van deze hulp is. Hierdoor willen we mensen motiveren om een bijdrage te geven, zodat het werk gecontinueerd kan worden.

Bewustwording en fondsenwerving gaan dus vaak hand in hand.

4.2 Softwarepakket voor crm

Data, analyses en rapportages geven een fondsenwerper het nodige inzicht. Zowel om in de communicatie zoveel mogelijk aan te sluiten op de wensen van de donateurs, als om de fondsenwervende activiteiten te monitoren. Een goed werkend crm-systeem is hiervoor een voorwaarde. Omdat het huidige systeem ons hierin onvoldoende

mogelijkheden biedt, hebben we besloten om volgend jaar naar een ander systeem over te stappen.

4.3 Fondsenwerving

4.3.1 Particuliere donateurs

We prijzen ons gelukkig met een heel trouwe groep particuliere donateurs. Zij vormen niet alleen de grootste, maar zijn - gelet op de inkomsten - ook de belangrijkste doelgroep. Zo'n 20.000 mensen gaven in 2020 ruim € 1.7 miljoen.

Door middel van online campagnes en bijsluiters willen we onze achterban vergroten. In 2020 hebben we 2.408 nieuwe donateurs verwelkomd. Zij hebben een welkomstkaart of -mail ontvangen en vervolgens een magazine, om kennis te maken met de inhoud van ons werk. In de begeleidende brief wijzen we de donateur op de mogelijkheid om zijn postwens aan te passen.

De eerste bijeenkomst van het donateurspanel in februari 2020.

Met een zekere regelmaat wordt een nalatenschap ontvangen van een donateur die Kom over en help in zijn testament had staan. Zo is er in het afgelopen jaar € 85.441 vanuit nalatenschappen ontvangen. Om meer zicht te krijgen op wat bij donateurs leeft en hoe we daarop kunnen aansluiten, is er in 2020 een donateurspanel opgericht. Hieraan nemen veertien donateurs deel. In februari hebben we een eerste bijeenkomst gehad. Het was goed en leerzaam om dit te doen. We hebben gesproken over drijfveren waarom

mensen geven aan goede doelen, maar ook heel concreet over welke tips en tops de donateurs hebben voor ons magazine. De geplande tweede bijeenkomst kon vanwege de coronamaatregelen niet doorgaan.

4.3.2 Campagnes

Als reactie op de uitbraak van het coronavirus hebben we in april een noodfonds opgericht en hier campagne voor gevoerd. Het noodfonds heeft ruim € 350.000 opgebracht. Vanuit deze opbrengst hebben gezinnen een zorgpakket ontvangen en zijn zorgmedewerkers voorzien van beschermingsmaterialen. Ook zijn er maatschappelijk werkers getraind, zijn er broden uitgedeeld aan ouderen en is er een special uitgegeven van het kindermagazine 'Noach's Ark'.

In oktober is de jaarlijkse wintercampagne van start gegaan. In deze campagne stonden kinderen uit Armenië centraal die in de dagopvangcentra een warme maaltijd en huiswerkbegeleiding krijgen. De campagne was veel op online kanalen zichtbaar, en ook in diverse kranten en tijdschriften. De opbrengst van de wintercampagne was verrassend hoog: ruim € 650.000.

4.3.3 Ondernemers

Het jaar 2020 was in alle opzichten bijzonder en dus ook voor onze ondernemende projecten. Een drietal werkbezoeken werd gecancelled. 'Op afstand' zijn voorgenomen projecten toch opgestart. Natuurlijk kost dit veel meer energie, maar de voldoening is ook bijna dubbel. Het voordeel is dat in deze tijd het wederzijds begrip ook groot is en dat het belang van de projecten toegenomen is. We hebben een enorme support ervaren van ondernemers in Nederland.

4.3.4 Kerken

Kerken hadden in het afgelopen jaar de handen vol aan het organiseren van diensten in steeds wisselende omstandigheden. Ook het collectebeleid moest worden aangepast. We zijn dankbaar dat ondanks de omstandigheden ook Kom over en help een plaats heeft

behouden op de collecteroosters of dat diaconieën zelfs extra donaties hebben gedaan.

4.3.5 Scholen

In het afgelopen jaar hebben we aan alle vrijwilligers een informatiepakket meegegeven met daarbij de vraag of zij dit door wilden geven aan een school in hun netwerk. Mede door de coronacrisis is het niet gelukt om hier een goed vervolg aan te geven. In totaal zijn negen basisscholen benaderd en is er een pakket afgegeven. Dit alles heeft niet geresulteerd in meer presentaties of acties.

Binnen het voortgezet onderwijs hebben we gelukkig wel stappen kunnen maken.

In het afgelopen jaar stonden er vijf reizen op de planning, maar helaas is er maar één reis doorgegaan. Dit omdat het vanwege de coronapandemie niet mogelijk was om te reizen. Sommige reizen worden doorgeschoven naar het nieuwe jaar.

Het is mooi om te constateren dat we veel contacten hebben met het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Vanwege de onzekere omstandigheden proberen we voor 2021 te kijken naar een alternatief programma.

4.3.6 Jongeren

We vinden het belangrijk om jongeren te betrekken bij ons werk. De Xperiereizen zijn daar bij uitstek een mogelijkheid voor. In het afgelopen jaar hebben we één reis kunnen organiseren naar Moldavië en Oekraïne.

Deelnemers aan een Xperiereis in Moldavië.

Helaas heeft het coronavirus ervoor gezorgd dat we de andere Xperiereis hebben moeten annuleren. Hiervoor waren al diverse aanmeldingen binnen. Het doel is en blijft om jongeren in aanraking te brengen met een andere cultuur, met armoede en kwetsbaarheid en met projecten van Kom over en help. Voor veel jongeren is het een ervaring die ze nooit meer vergeten. In totaal zijn er in 2020 zes jongeren mee geweest.

4.3.7 Plaatselijke comités

In de Alblasserwaard en in Bunschoten zijn vrijwilligers vanuit een werkgroep actief geweest voor Kom over en help. Vanwege corona zijn de activiteiten in 2020 beperkt doorgegaan. De boterletteractie in Alblasserdam kon wel doorgaan en was een succes. Werkgroep Bunschoten heeft de collecteweek in 2020 digitaal gehouden. De opbrengst van de kerstbussenactie was verrassend en zo konden beide werkgroepen met hun activiteiten en de (vaste) donaties in totaal iets meer dan € 45.000 ophalen.

4.3.8 Kledinginzamelpunten

In 2020 is er vanwege de coronamaatregelen circa vijf maanden geen kleding ingezameld. Dit verklaart waarom we dit jaar geen groei in kilo's kleding kunnen vermelden. Er is 150.000 kilo kleding ingezameld, versus 182.000 in 2019 en 152.000 in 2018. Onze dank gaat uit naar de vele vrijwilligers die zich hiervoor op allerlei manieren inzetten. Er zijn vier nieuwe kledinginzamelpunten bij gekomen. Met behulp van kledingfolders, berichten in (kerk)bladen, vlaggen, posters en een duidelijke webpagina met een interactieve kaart, proberen we het de mensen makkelijk te maken hun kleding bij onze inzamelpunten te brengen. Zo vraagt Kom over en help op diverse manieren aandacht voor de kledinginzameling en dit geeft ook bekendheid aan ons werk.

4.3.9 Stichtingen en fondsen

Fondsen en stichtingen die in ons adressenbestand staan, hebben regelmatig een brief of magazine ontvangen. Wij hebben diverse donaties gekregen.

4.3.10 Website en social media

We hebben ook dit jaar intensief ingezet op onze online communicatiemiddelen. We zijn gedurende het hele jaar goed zichtbaar geweest met onder andere online campagnes. Dit is goed merkbaar in de groei van bezoekers en volgers. In 2020 hebben we meer dan 45.000 unieke bezoekers mogen verwelkomen op de website. Ook zien we het aantal online donaties fors stijgen, evenals het aantal volgers op Facebook, Instagram en LinkedIn.

4.3.11 In de media

Het vergroten van onze naamsbekendheid is een belangrijke doelstelling. In al onze communicatie is het van belang dat de kernboodschap, de interventiestrategieën en diverse thema's aan bod komen. Als mensen meer over ons werk horen, heeft dit een positieve uitwerking op hun betrokkenheid. Op verschillende manieren zijn we in de media geweest. Naast de publiciteit rondom campagnes zijn we door een samenwerking met Prisma zichtbaar geweest in zowel het RD als het ND. Ook hebben we meerdere keren mogen aanschuiven bij Family7 en hebben we iets kunnen zeggen over het coronavirus in de landen waar we werken en de onrust in Armenië.

Hoofdstuk 5

De toekomst

5.1 Strategie, projecten en partners

Ook in 2021 werken we aan onze strategie en koersuitspraken.

Dit betekent onder andere dat in 2021:

- de geplande organisatieontwikkeling per partner in werking gaat en verder zal worden uitgewerkt.
- in de begroting rekening is gehouden met afbouw van projecten die alleen bijdragen aan maatschappelijke zorg.
- de helft van de partners een plan maakt voor public relations, om te werken aan eigen fondsenwerving.
- de begroting ambitieus is: we werken daarin toe naar ruim € 3.000.000 aan inkomsten.
- we inzetten op het vergroten van onze naamsbekendheid.
- we door middel van een maandelijkse uitzending van KOMpassie de achterban meer op de hoogte brengen van ontwikkelingen in ons werkgebied.

Kom over en help blijft samenwerken met lokale partners in de landen waar we nu werken.

Dit betekent onder andere dat we in 2021:

- werken volgens de nieuwe partnercriteria die in 2020 zijn vastgesteld.
- voor de partners die nog geen organisatieplan hebben, dit alsnog opzetten.
- in de organisatieontwikkelingsplannen per partner (conform de partnerdifferentiatie) nadrukkelijk aandacht besteden aan lobby en advocacy bij de plaatselijke, regionale, landelijke en Europese overheid.

De samenwerking met andere organisaties in Nederland wordt geïntensiveerd om de missie voor de lange termijn waar te kunnen maken.

Dit betekent onder andere dat we in 2021:

- met Dorcas in Moldavië en Albanië samenwerken aan ondernemende initiatieven die de sociale impact vergroten.
- binnen CPOE en Prisma krachten bundelen om te komen tot capaciteitsontwikkeling van de partnerorganisaties. We werken mee in de stuurgroep en verschillende werkgroepen.

5.2 Organisatie in Nederland en de achterban

In 2020 is besloten om voor fondsenwerving het softwarepakket Salesforce in te voeren. Dat zal halverwege 2021 opgeleverd worden. Tevens zullen we gaan werken met Office365.

Mede door het coronavirus, waar we nog volop mee te maken hebben, is er een planning gemaakt voor digitale partnermeetings in 2021 rond leiderschap, financiële transparantie en de verschillende interventiestrategieën. We verwachten weinig tot geen werkbezoeken te kunnen afleggen.

Er zullen aanpassingen gedaan worden aan de kledinginzameling. We gaan het concept daarvoor breder uitzetten en zo een bredere doelgroep in Nederland bereiken.

Bekendheid van het werk is een must om met mensen een relatie op te bouwen en te vragen om hun steun. Kom over en help wil graag meer bekend zijn bij mensen. Daarom zal intensief ingezet worden op het publiceren over het werk.

Er zal een bestuursevaluatie worden gehouden, waarin nagedacht wordt over de samenstelling en het functioneren van het bestuur.

Foto: Niek Stam

Hoofdstuk 6

Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

1. Jaarrekening en begroting 2020
2. Balans per 31 december 2020
3. Staat van baten en lasten 2020 en bestemming saldo
4. Kasstroomoverzicht 2020
5. Lastenverdeelstaat 2020
6. Algemene toelichting op de jaarrekening
7. Toelichting op de balans
8. Toelichting op de staat van baten en lasten
9. Specificatie kosten eigen organisatie
10. Ondertekening van de jaarrekening

Bijlagen

Begroting 2021
Accountantsverklaring

1. Jaarrekening en begroting 2020

Resultaat 2020 = € 7.257 positief

Het saldo van de staat van baten en lasten over 2020 is € 7.257 positief, terwijl € 64.400 negatief was begroot.

De som van de baten - inclusief financiële baten - is
€ 128.686 hoger dan begroot.

De som van de lasten - inclusief financiële lasten - is € 57.029 hoger dan begroot.

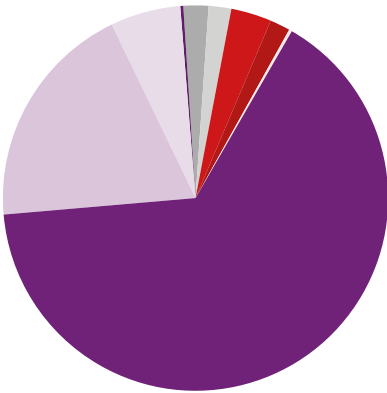
Realisatie 2020 versus realisatie 2019

De giften zijn in 2020 gestegen ten opzichte van 2019. In 2019 waren de giften fors hoger dan in 2018, met name door opbrengsten uit nalatenschappen.

In 2020 zijn de giften van particuliere donateurs opnieuw fors toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar, met name als gevolg van de giften voor het corona-noodfonds, alsmede de hogere opbrengst van de wintercampagne.

We zijn de Heere God opnieuw dankbaar voor de vele en royaal ontvangen gelden en giften in 2020, en voor het feit dat wij daardoor - in vertrouwen op en afhankelijkheid van Hem - onze naasten in de landen waar we werken blijvend kunnen en mogen dienen en bemoedigen in woord en daad.

Het volgende overzicht laat de verdeling in doelgroepen zien van de algemene giften. De algemene giften betreffen de geworven baten exclusief nalatenschappen en baten van andere organisaties zonder winststreven.

Algemene giften 2020

- Donateurs

■ Bedrijven

■ Kerken

■ Verenigingen

■ Onderwijs
- Vermogenfondsen

■ Externe commissies

■ Comités

■ Jongeren

Doelgroep	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Donateurs	1.713.239	1.460.000	1.419.988
Bedrijven	503.308	75.000	445.710
Kerken	155.954	190.000	168.735
Verenigingen	6.600	7.500	6.387
Onderwijs	54.818	110.500	56.270
Vermogensfondsen	50.544	50.000	46.804
Externe commissies	88.000	100.000	90.300
Comités	45.630	45.000	59.444
Jongeren	6.396	20.000	15.611
Totaal	2.624.489	2.058.000	2.309.249

Bijdragen van externe commissies

Vrienden van Zhitomir te Sliedrecht

Vino si Vezi, Kom en Zie te Woudenberg

Totaal

28.000

60.000

88.000

35.500

64.500

100.000

28.000

62.300

90.300

Realisatie 2020 versus begroting 2020

Hieronder is een cijfermatige samenvatting gegeven van de realisatie 2020 ten opzichte van de begroting 2020.

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil
BATEN			
Particulieren	2.121.181	1.983.000	138.181
Nalatenschappen	85.441	75.000	10.441
Bedrijven	503.308	425.000	78.308
Andere organisaties zonder winststreven	54.906	130.000	-75.094
Verkoop kleding	56.796	80.000	-23.204
Totaal	2.821.632	2.693.000	128.632
LASTEN			
Besteed aan programma's	2.403.338	2.304.976	98.362
Wervingskosten	269.524	309.366	-39.842
Kosten van beheer en administratie	138.870	143.158	-4.288
Totaal	2.811.732	2.757.500	54.232
Financie��le baten en lasten	-2.643	100	-2.743
Saldo van baten en lasten	7.257	-64.400	71.657

Ter toelichting het volgende:

- In de baten van particulieren zijn begrepen de ontvangsten voor het corona-noodfonds ter grootte van ca.    350.000.
 - Het aantal opgehaalde kilo's kleding is als gevolg van de coronacrisis lager dan begroot. Ook de prijs per kilo is gedaald van    0,45 naar    0,35.
 - De geplande bestedingen zijn hoofdzakelijk
- allemaal uitgevoerd. Als gevolg van de coronacrisis zijn enkele projecten vervallen of gewijzigd, maar zijn er ook aanvullende programma's opgestart.

 - Zowel de kosten voor beheer en administratie (waaronder begrepen de loonkosten), alsook de kosten van bewustwording en werving zijn beide licht lager dan begroot.

2. Balans per 31 december 2020

	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA		
Immateriële vaste activa (1)	75.129	60.000
Materiële vaste activa (2)	48.190	18.893
Financiële vaste activa (3)	114.466	50.000
	237.785	128.893
Vorraden (4)	1.292	395
Vorderingen en overlopende activa (5)	229.465	242.668
Liquide middelen (6)	1.137.870	1.147.723
	1.368.627	1.390.786
Totaal	1.606.412	1.519.679
PASSIVA		
Reserves (7)		
• Continuïteitsreserve	725.000	775.000
• Bestemmingsreserve projecten	450.669	120.626
	1.175.669	895.626
Fondsen (8)		
• Bestemmingsfonds projecten	245.954	518.740
Kortlopende schulden (9)	184.789	105.313
Totaal	1.606.412	1.519.679

3. Staat van baten en lasten 2020 en bestemming saldo

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
BATEN			
Baten van particulieren (13)	2.206.622	2.058.000	2.190.579
Baten van bedrijven	503.308	425.000	445.710
Baten van andere organisaties zonder winststreven (14)	54.906	130.000	30.770
Som van de geworven baten	2.764.836	2.613.000	2.667.059
Baten uit natura	56.796	80.000	82.981
Som van de baten	2.821.632	2.693.000	2.750.040
LASTEN			
Besteed aan programma's (paragraaf 5)			
Maatschappijopbouw	49.240	114.036	38.302
Veilige leefomgeving	414.544	456.141	439.053
Toegang tot onderwijs	576.114	570.177	480.071
Werk en inkomen	361.143	171.052	130.172
Dagelijkse levensbehoeften	732.772	684.204	551.424
Bewustwording en draagvlakversterking	269.524	309.366	328.869
	2.403.337	2.304.976	1.967.891
Wervingskosten (paragraaf 5)	269.524	309.366	328.869
Kosten beheer en administratie (paragraaf 5)	138.871	143.158	160.780
Som van de lasten	2.811.732	2.757.500	2.457.540
Saldo voor financiële baten en lasten	9.900	-64.500	292.500
Saldo financiële baten en lasten (18)	-2.643	100	74
Saldo van baten en lasten	7.257	-64.400	292.574
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging / onttrekking (-) aan:			
• Continuïteitsreserve	-50.000	-	50.000
• Bestemmingsreserve projecten	330.043	-	120.626
• Bestemmingsfonds projecten	-272.786	-64.400	121.948
	7.257	-64.400	292.574

4. Kasstroomoverzicht 2020

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten (paragraaf 3)	7.257	292.574
Aanpassingen betreffende:		
• Afschrijving immateriële vaste activa (1)	46.376	22.500
• Afschrijving materiële vaste activa (2)	16.636	17.319
• Mutatie financiële vaste activa (3)	-64.466	-20.000
• Mutatie voorraden (4)	-897	3.280
• Mutatie vorderingen (5)	13.203	133.852
• Mutatie kortlopende schulden (9)	79.476	-23.130
	90.328	133.821
Kasstroom uit operationele activiteiten	97.585	426.395
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa (1)	-61.505	-
Investerings materiële vaste activa (2)	-46.188	-7.077
Desinvesteringen materiële vaste activa (2)	255	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-107.438	-7.077
Netto kasstroom	-9.853	419.318
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen per 1 januari (6)	1.147.723	728.405
Liquide middelen per 31 december (6)	1.137.870	1.147.723
Mutatie liquide middelen	-9.853	419.318

Toelichting

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de inkomende en uitgaande geldstromen in het boekjaar. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

De 15-jarige Grigor uit Armenië groeit op in een mannenhuishouden. Voor huishoudelijke taken draait hij z'n hand dan ook niet om.

5. Lastenverdeelstaat 2020

	Programma's										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.					
	Maatschappij-opbouw	Veilige leefomgeving	Toegang tot onderwijs	Werk en inkomen	Dagelijkse levensbehoeften	Bewustwording en draagvlak versterking	Wervings kosten	Beheer en administratie	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Verdeelsleutel kosten eigen organisatie	1,0%	8,4%	11,6%	7,3%	14,8%	18,5%	18,5%	20,0%	100,0%		
Directe bestedingen	42.148	354.842	493.144	309.132	627.241	141.068	141.068		2.108.643	2.042.500	1.663.166
Toegerekende kosten											
1. Voorbereiding en coördinatie vanuit Ned.	202	1.698	2.359	1.479	3.000				8.738	26.750	21.397
2. Kosten eigen organisatie											
-Publiciteit en communicatie	124	1.046	1.454	911	1.849	2.317	2.317	2.505	12.523	16.500	13.250
-Personeelskosten	4.882	41.097	57.115	35.803	72.745	91.013	91.013	98.392	491.960	492.350	570.929
-Huisvestingskosten	352	2.963	4.117	2.581	5.237	6.561	6.561	7.093	35.465	43.650	35.435
-Kantoor- en algemene kosten	928	7.812	10.857	6.806	13.810	17.301	17.301	18.704	93.519	91.750	113.544
-Afschrijvingskosten	604	5.086	7.068	4.431	8.990	11.264	11.264	12.177	60.884	44.000	39.819
Totaal kosten eigen organisatie	6.890	58.004	80.611	50.532	102.531	128.456	128.456	138.871	694.351	688.250	772.977
Totaal toegerekende kosten	7.092	59.702	82.970	52.011	105.531	128.456	128.456	138.781	703.089	715.00	794.374
Som van de lasten	49.240	414.544	576.114	361.143	721.772	269.524	269.524	138.781	2.811.732	2.757.500	2.457.540

Toelichting

Deze opstelling geeft het totaal weer van de aan de diverse programma's toegerekende lasten, te weten:

- de directe bestedingen;
- de kosten van voorbereiding en coördinatie vanuit Nederland;
- de kosten van de eigen organisatie.

- De kosten 'Voorbereiding en coördinatie vanuit Nederland' zijn naar rato verdeeld over de bestedingen.
- De 'Kosten eigen organisatie' zijn toegerekend door middel van een verdeelsleutel. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de per functie, naar functie-inhoud toegerekende uren aan de deelteams Programma's, Communicatie en

Fondsenwerving en Beheer en administratie. De hoogte van de salariskosten per functie is daarbij betrokken.

- De toerekening van de 'Kosten eigen organisatie' aan 'Bewustwording en draagvlakversterking' enerzijds en 'Wervingskosten' anderzijds vindt in dezelfde verhouding plaats als ook voor de directe kosten wordt toegepast, namelijk 50/50.

- De toerekening van de 'Kosten eigen organisatie' aan de verschillende programma's is berekend naar rato van de gedane bestedingen.
- Een nadere specificatie van de 'Kosten eigen organisatie' is opgenomen in paragraaf 9.
- De systematiek van kostentoerekening is ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

6. Algemene toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Stichting Kom over en help

Stichting Kom over en help is een stichting, statutair gevestigd in Nijkerk (Gld.) en feitelijk gevestigd aan de Beurtschipper 14 - 20, 3861 SC te Nijkerk (Gld.). De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41172259. De stichting is opgericht op 7 januari 1974 en heeft als statutair doel

- a. het dienen van de kwetsbare naaste in Oost-Europa en Eurazië vanuit christelijke roeping tot barmhartigheid en recht, in partnerschap met kerken en christelijke organisaties;
- b. bewustwording bij de achterban van de woon- en leefsituatie van kinderen en gezinnen in Oost-Europa en Eurazië.

Uitgangspunten jaarverslaggeving

De jaarrekening 2020 is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, waaronder begrepen Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties, zoals uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben, waarbij matching wordt toegepast.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting. Bij een verwijzing naar een onderdeel uit de inhoudsopgave van de jaarrekening wordt dit aangeduid met 'Paragraaf'.

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De jaarrekening is opgemaakt in euro's, zijnde de functionele valuta.

Continuïteit en corona

In het afgelopen jaar heeft het coronavirus grote invloed op de wereld gehad. Nog steeds zijn er onzekerheden omtrent het verloop, alsmede de gevolgen daarvan. Kom over en help heeft in 2020 financieel per saldo niet geleden onder het coronavirus. Bepaalde doelgroepen, alsmede de inzameling van kleding hebben minder inkomsten opgeleverd, maar dat is goedge maakt door de extra inkomsten vanuit het corona-noodfonds en de wintercampagne.

In de begroting 2021 is nadrukkelijk rekening gehouden met onzekerheden in te ontvangen baten. Zo zijn nog niet alle begrote baten aan partners toegezegd. Daarnaast kunnen al wel toegezegde bedragen worden aangepast bij tegenvallende inkomsten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende koers op transactiedatum. Monetaire bezittingen en schulden worden per balansdatum omgerekend in euro's tegen de op balansdatum geldende wisselkoers. Koersresultaten worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de 'Financiële baten en lasten'.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur zich verschillende oordelen en schattingen die invloed kunnen hebben op de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De werkelijke uitkomst kan afwijken van de toegepaste schattingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Op elke balansdatum wordt beoordeeld of er

aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als last in de staat van baten en lasten verwerkt (onder de afschrijvingen), onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Grondslagen voor waardering

- Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met jaarlijkse afschrijvingen en (eventuele) bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages bedragen 25% (software en implementatie) of 33,33% (website).
- Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met jaarlijkse afschrijvingen en (eventuele) bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages bedragen 20% (vervoermiddelen), 25% (kantoorinventaris) en 33,33% (computerapparatuur).
- De financiële vaste activa, bestaande uit verstrekte leningen, worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van (eventuele) bijzondere waardeverminderingen en voorzieningen wegens oninbaarheid.
- Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid. In verband met het ontbreken van informatie, wordt de voorraad ingezamelde kleding op nihil gewaardeerd.
- Vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, meestal gelijk aan de nominale waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

- Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Reserves en fondsen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Kortlopende schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, meestal gelijk aan de nominale waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

- Geworven baten worden verantwoord voor het ontvangen bedrag, zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering worden gebracht.
- Baten worden verwerkt in het jaar waarin deze worden ontvangen, dan wel door de geveer zijn toegezegd en betrouwbaar zijn vast te stellen.
- Nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin deze bekend zijn, beneficiair aanvaard zijn en in het boekjaar en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De omvang kan doorgaans betrouwbaar worden vastgesteld op het moment van opstellen van de akte van verdeling, dan wel de rekening en verantwoording.
- Baten van andere organisaties zonder winststreven worden als bate opgenomen voor zover en naar rato de bijbehorende bestedingen in het boekjaar worden gedaan, en wordt voldaan aan de voorwaarden van de andere organisaties zonder winststreven.
- De bestedingen aan programma's zijn verantwoord overeenkomstig de doelstellingen van de stichting. De bestedingen worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
- Lonen en salarissen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten en voor zover ze verschuldigd zijn. Kom over en help volgt vrijwillig, op enkele aanvullingen na, de 'Arbeidsvoorwaardenregeling Kerkelijk Medewerkers' van de Protestantse Kerk in Nederland.
- De pensioenregeling is verwerkt volgens de

verplichtingenbenadering, gebaseerd op een middelloonregeling. De over het boekjaar verschuldigde pensioenpremie, voor zover niet ingehouden op het salaris van de medewerkers, wordt als last verantwoord op het moment dat deze verschuldigd is. Kom over en help is aangesloten bij het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn (PFZW). De pensioenregeling bestaat uit een ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

- De kosten van de eigen organisatie worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de primaire doelstellingen, aan de wervingskosten en beheer en administratie. Een nadere toelichting wordt gegeven in paragraaf 5 van de jaarrekening, 'Lastenverdeelstaat 2020'.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het

kastroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de geldende koers op transactiedatum.

Fiscale positie
In verband met het ontbreken van een winstoogmerk is Kom over en help vrijgesteld van het betalen van vennootschapsbelasting.

In verband met de ANBI-status is Kom over en help geen schenkingsrecht verschuldigd over ontvangen giften.

Kom over en help is btw verschuldigd over leveringen van goederen en diensten in het kader van fondsenwervende activiteiten, ingeval deze bepaalde maximumbedragen van de Belastingdienst overschrijden. Voor Kom over en help betekent dit dat zij btw afdraagt over de verkoop van kleding en boeken.

Een typisch Armeens straatbeeld.

7. Toelichting op de balans

(1) Immateriële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari
Investering in boekjaar
Afschrijving boekjaar (inclusief bijzondere waardevermindering)

Boekwaarde per 31 december

31-12-2020	31-12-2019
60.000	82.500
61.505	0
-46.376	-22.500
75.129	60.000

De immateriële vaste activa bestaan uit (implementatie van) software, benodigd voor de bedrijfsvoering. In verband met de overgang naar Salesforce is een bijzondere waardevermindering toegepast op de boekwaarde van de implementatiekosten van Afas, ter grootte van € 22.500.

(2) Materiële vaste activa

Bedrijfsmiddelen, benodigd voor de bedrijfsvoering
Bedrijfsmiddelen voor directe aanwending in het kader van de doelstelling

Boekwaarde per 31 december

Boekwaarde per 1 januari
Investering in boekjaar
Desinvestering in boekjaar (incl. boekresultaat)
Afschrijving boekjaar
Boekwaarde per 31 december

31-12-2020	31-12-2019
30.382	18.893
17.808	0
48.190	18.893
18.893	29.135
46.188	7.077
-255	0
-16.636	-17.319
48.190	18.893

Onder de materiële vaste activa is een vervoermiddel begrepen, dat direct aangewend wordt in het kader van de doelstelling, te weten het ophalen van kleding. De overige materiële vaste activa, bestaande uit kantoorinventaris en computerapparatuur, is benodigd voor de bedrijfsvoering.

Wonen in een Oekraïense kelder

Een rauw bestaan in Oekraïne. Zo kunnen we het leven van moeder Malvina echt bestempelen. Haar man liet haar in de steek toen bleek dat een van haar tweelingzoons een ongeneeslijke ziekte had. De opvoeding van Artem en Timothy (7 jaar) rust helemaal op haar schouders. Artem is geboren met een zeldzame vorm van spasticiteit. Hij staat wankel en zet zijn benen heel wijd uit elkaar bij het lopen. Ook zijn broertje Timothy heeft zwakke spieren en problemen met zijn gezichtsvermogen.

Dat alles is al een zware last. Daar komt bij dat het gezinnetje in een kelder leeft. Malvina vertelt: “De vloeren zijn steenkoud en er komt veel stof en vuil via de ramen naar binnen. Als we weggaan, til ik eerst de driewieler of rolstoel naar boven en dan draag ik Artem. Timothy klimt geduldig de trappen op en houdt in de gaten of mensen onze spullen niet stelen. Het is meerdere keren gebeurd dat onze rolstoel bij de deur is weggepakt.”

Hoge prijs voor zorg

De verantwoordelijkheid voor haar twee zoons neemt Malvina enorm serieus. Ze werkte vanuit huis als kapster. “Elke cent legde ik apart voor revalidatie. Maar eigenlijk kon ik mezelf dat niet veroorloven. De medisch specialisten boden alleen cursussen aan, maar Artem had meer nodig. Ik heb een aantal jaren een privé-revalidatiearts zelf betaald. Daarbuiten had ik amper geld voor voedsel. We raakten ondervoed.”

Baan kwijt

In het voorjaar van 2020 stopte Artems privé-revalidatiearts met zijn werk en sloeg ook het coronavirus

toe. Malvina verloor haar baan. “Ik raakte compleet in paniek en ging wanhopig op zoek naar hulp. Via andere moeders werd ik geattendeerd op het revalidatiecentrum “You are not alone.” Zo kwam Malvina in contact met partnerorganisatie House of the Gospel.

Betrokkenheid vanuit House of the Gospel

Via House of the Gospel ontstond belangstelling voor de Bijbel bij Malvina. “Ik voelde de betrokkenheid van mensen uit de kerk en voelde mijn zelfvertrouwen groeien. Ook mijn kinderen werden sterker, zowel door revalidatie als door de contacten in de kerkelijke gemeente.”

Artem gaat vooruit

In het revalidatiecentrum boekt Artem resultaten! “Hij kan twee minuten zelfstandig staan, kan beter korte afstanden lopen en zijn coördinatie is verbeterd.” House of the Gospel wil Artem en zijn familie blijvend ondersteunen.

(3) Financiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari (kort- en langlopend deel)	50.000
Verstrekkings in boekjaar	90.498
Aflossingen in boekjaar	-16.000
Valutaresultaten	-2.702
Boekwaarde per 31 december (kort- en langlopend deel)	121.796
Af: kortlopend deel	-7.330
Boekwaarde per 31 december (langlopend deel)	114.466

Reden verstrekking leningen u/g

Microkredieten (I)	20.000
Microkredieten (II)	30.000
Financieringsbehoefte partner	20.000
Bouw dagopvangcentrum	50.593
Opzetten bedrijf	20.000

Onder de financiële vaste activa zijn renteloze leningen begrepen die verstrekt zijn in het kader van de doelstelling. Na afloop kan de lening worden verlengd dan wel op andere wijze worden besteed in het kader van de doelstelling. Er zijn momenteel geen zekerheden gesteld.

(4) Voorraden

Voorraad boeken	1.292
-----------------	-------

(5) Vorderingen en overlopende activa

Te ontvangen nalatenschappen	82.500
Debiteuren	16.448
Rekening-courant Werkgroep Bunschoten	32.160
Kortlopend deel van leningen u/g	7.330
Vooruitbetaalde projectbestedingen	0
Overlopende giften	27.596
Toegekende projectgelden	8.291
Vooruitbetaalde kosten	52.623
Diversen	2.517

(6) Liquide middelen

Kasgelden	743
Banktegoeden	1.137.127

31-12-202031-12-2019

50.000	30.000
90.498	20.000
-16.000	0
-2.702	0
121.796	50.000
-7.330	0
114.466	50.000

Verstrekte hoofdsomUitstaand bedragEinddatum lening

20.000	21.055	30-06-2022
30.000	29.351	10-01-2023
20.000	18.000	30-12-2026
50.593	47.390	Nog overeen te komen
20.000	6.000	Opeisbaar

140.593121.796

31-12-202031-12-2019

1.292	395
1.292	395

82.500	131.500
16.448	13.681
32.160	28.232
7.330	0
0	40.000
27.596	18.052
8.291	3.077
52.623	5.662
2.517	2.464
229.465	242.668

743	1.413
1.137.127	1.146.310
1.137.870	1.147.723

Bij het aangaan van de huurovereenkomst voor het kantoor per 1 juli 2015, is voor een bedrag van € 9.050 een bankgarantie afgegeven. Over dit bedrag kan derhalve niet vrij beschikt worden. Er worden geen gelden ter belegging aangehouden.

(7) Reserves

Continuïteitsreserve

	31-12-2020	31-12-2019
Saldo per 1 januari	775.000	725.000
Volgens bestemming saldo baten en lasten	-50.000	50.000
Saldo per 31 december	725.000	775.000

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffervermogen voor risico's en onvoorziene omstandigheden. De hoogte van de reserve is onderbouwd door middel van een risicoanalyse. Tevens is in deze reserve de boekwaarde opgenomen van de immateriële en materiële vaste activa, alsmede de te vorderen nalatenschappen. De in deze activa vastgelegde middelen kunnen niet op korte termijn worden ingezet in het kader van de doelstelling.

De afname van de continuïteitsreserve wordt met name veroorzaakt door het feit dat de boekwaarde van de verstrekte leningen niet meer zijn opgenomen in de continuïteitsreserve, maar in het bestemmingsfonds projecten. De mutatie van de continuïteitsreserve is opgenomen in de bestemming van het saldo van baten en lasten.

Bestemmingsreserve projecten

	120.626	0
Saldo per 1 januari	120.626	0
Volgens bestemming saldo baten en lasten	330.043	120.626
Saldo per 31 december	450.669	120.626

Door het bestuur is besloten om alle onbestemde resultaten op te nemen in een bestemmingsreserve projecten. Deze gelden kunnen worden ingezet voor alle typen hulpvragen, waaronder ook begrepen niet begrote projecten zoals noodhulp.

(8) Fondsen

Bestemmingsfonds projecten

	518.740	396.792
Saldo per 1 januari	518.740	396.792
Volgens bestemming saldo baten en lasten	-272.786	121.948
Saldo per 31 december	245.954	518.740

Het bestemmingsfonds projecten wordt gevormd door baten die ontvangen zijn voor specifieke projecten, maar die aan het einde van het jaar nog niet zijn c.q. konden worden besteed voor het aangegeven doel.

Tevens is in het bestemmingsfonds projecten de boekwaarde van de verstrekte leningen opgenomen. Hieronder is een gedetailleerd verloop weergegeven.

Jarek krijgt therapie in het dagopvangcentrum voor kinderen met een beperking in Rivne, Oekraïne.

Bestemmingsfonds projecten 2020

Projecten	Saldo per 01-01-2020	Baten in 2020	Bestedingen in 2020	Herbestemming	Mutatie algemene middelen	Saldo per 31-12-2020	Afwikkeling
Algemene fonds 'Ontwikkeling tot zelfredzaamheid'	465.203		-465.203				Afgewikkeld
Werkgroep Bunschoten	28.232	36.556	-32.628			32.160	Besteding in 2021 e.v.
Business Investments	12.367	102.000	-50.819			63.548	Besteding in 2021 e.v.
Fonds (micro)kredieten		121.796				121.796	Bij aflossing
Micro-kredieten	9.000	250		-9.250			Afgewikkeld
Noodhulp Albanië	3.938		-4.000		62		Afgewikkeld
Inclusive communities program		30.210	-75.000		55.207	10.417	Besteding in 2021 en 2022
Turnkey fruit & nut orchards		54.100	-36.067			18.033	Besteding in 2021
Totaal	518.740	344.912	-663.717	-9.250	55.269	245.954	

(9) Kortlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	57.804	31.928
Vooruitontvangen projectgelden	65.331	0
Overige vooruitontvangen bedragen	9.937	0
Belastingdienst (BTW resp. loonheffing)	2.369	29.224
Opgebouwd vakantiegeld	16.953	16.616
Waarde verlofdagen	11.743	14.619
Overige kosten	20.652	12.926
	184.789	105.313

(10) Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Kom over en help is per 1 juli 2015 een huurovereenkomst aangegaan voor het kantoor Beurtschipper 14 - 20 te Nijkerk. Met ingang van 30 juni 2020 is deze huurovereenkomst voortgezet voor aansluitende perioden van 2 jaar. De huurverplichting (inclusief servicekosten) bedraagt circa € 38.500 per jaar, en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Daarnaast is Kom over en help diverse meerjarige operational leaseverplichtingen (inzake licenties, glasvezel et cetera) aangegaan voor een jaarlijks bedrag van circa € 9.000. De gemiddelde resterende duur van de overeenkomsten bedraagt circa 3 jaar.

(11) Meerjarige rechten

Diverse gevers hebben een meerjarige gift in de vorm van een schenkingsakte of periodieke gift in geld toegezegd. Dit resulteert in de volgende toegezegde giften voor de komende jaren:

Bate in jaar	Aantal toezeggingen 31-12-2020	Bate per jaar 2020	Bate per jaar 2019
2020	PM	PM	€ 46.791
2021	13	€ 100.759	€ 42.731
2022	13	€ 96.547	€ 39.811
2023	13	€ 88.237	€ 39.811
2024	17	€ 65.625	€ 33.434
2025	17	€ 56.000	PM
onbepaalde tijd	125	€ 38.389	€ 32.344
	198	€ 445.557	€ 188.131

(12) Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum bekend.

8. Toelichting op de staat van baten en lasten

(13) Baten van particulieren

Voor een specificatie van de baten van particulieren wordt verwezen naar bijlage 1, 'Begroting 2021'.

(14) Baten van andere organisaties zonder winststreven

Dit betreft de gerealiseerde baten uit ontvangen gelden van EO Metterdaad en Dorcas Aid International. Het gerealiseerde bedrag aan baten in 2020 is geheel besteed aan de programma's en projecten waarvoor de gelden zijn toegezegd en ontvangen. Er zijn geen structurele toezeggingen ontvangen.

(15) Normeringen en kengetallen

a. Wervingsratio

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Wervingskosten in % van de geworven baten	9,7%	11,8%	12,3%
b. Bestedingsratio baten			
Bestedingen aan de doelstelling in % van de totale baten	85,2%	85,6%	71,6%
c. Bestedingsratio lasten			
Bestedingen aan de doelstelling in % van de totale lasten	85,5%	83,6%	80,1%
d. Ratio kosten beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie in % van de totale lasten	4,9%	5,2%	6,5%

Toelichting

- a. De wervingsratio ligt lager dan begroot, omdat de wervingskosten lager zijn dan begroot en de geworven baten hoger zijn dan begroot. Voor de vergelijking met vorig jaar geldt hetzelfde.
- b. De bestedingsratio baten is lager uitgekomen ten opzichte van de begroting, doordat de baten de begroting relatief meer overtreffen dan de bestedingen. De begrote bestedingen 2020 zijn grotendeels gebaseerd op de baten van 2019.
- c. De bestedingsratio lasten is hoger uitgekomen, aangezien de bestedingen aan de doelstelling zijn toegenomen, terwijl de overige lasten zijn gedaald.
- d. De ratio kosten beheer en administratie is lager dan begroot, omdat de bestedingen aan de doelstelling in 2020 hoger zijn dan begroot en dan vorig jaar; hierdoor stijgt deze ratio. De ratio is lager dan vorig jaar, aangezien de kosten in 2019 hoger waren, met name door wisselingen op directieniveau.

(16) Bezoldiging directie en bestuur 2020

Aan de directeur en de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging directie

De heer G.J. Heldoorn MA, geboren op 30 mei 1975, is sinds 1 september 2019 in dienst als directeur. Het betreft een fulltime dienstverband van 36 uur per week, voor onbepaalde tijd. De 'Arbeidsvoorwaardenregeling Kerkelijk Medewerkers' van de Protestantse Kerk in Nederland, met de daarin opgenomen salarisschalen, is van toepassing. De directeur is ingedeeld in schaal twaalf, trede tien.

	2020	2019
Bezoldiging		
Brutosalaris	66.381	35.766
Vakantietoeslag	8,0% 5.310	2.825
Eindejaarsuitkering	8,3% 5.510	2.931
Eenmalige CAO-uitkering	225	0
Kosten interimdirecteur (01-02-2019 tot 01-09-2019)	0	47.577
Totaal bruto jaarinkomen	77.426	89.099
Werkgeversdeel sociale lasten	12.289	7.050
Werkgeversdeel pensioenlasten	10.946	4.765
Totale bruto salariskosten	100.661	100.914
Vergoeding voor woon/werkverkeer	1.247	542
Overige beloningen op termijn	0	0
Totale personeelskosten directie	101.908	101.456

Het totaal bruto jaarinkomen van de directeur blijft binnen het maximum van € 100.527 volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Ook de totale salariskosten blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 201.000 per jaar.

Bezoldiging bestuur

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor het werk voor de stichting. Gemaakte kosten worden op declaratiebasis vergoed. Voor reiskosten is dat € 0,28 per kilometer.

Bezoldiging bestuurders	2020	2019
Door bestuursleden gedeclareerde reiskosten	84	571

(17) Personeelsformatie

Personeelsformatie (ultimo jaar)	2020	2019	2018
Aantal werknemers in dienst	11	10	10
FTE's	7,5	8,6	8,3

(18) Financiële baten en lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Financiële baten en lasten			
- Financiële baten	154	100	0
- Financiële lasten	-2.797	0	0
	-2.643	100	0
Financiële baten			
- Rentebaten	154	100	0
Financiële lasten			
- Valutakoersresultaten op leningen u/g	-2.797	0	0

9. Specificatie kosten eigen organisatie

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Publiciteit & Communicatie	12.523	16.500	13.250
Personeelskosten			
Salariskosten	349.892	472.000	348.750
Sociale lasten	60.623	PM	62.191
Pensioenpremie	33.885	PM	34.060
Overige personeelskosten	47.561	20.350	125.928
Personeelskosten	491.960	492.350	570.929
Huisvestingskosten			
Huur kantoorpand	38.438	37.600	37.620
Opbrengst onderverhuur	-10.200	0	-10.200
Overige huisvestingskosten	7.227	6.050	8.015
Huisvestingskosten	35.465	43.650	35.435
Kantoor- en algemene kosten			
Automatiseringskosten	41.378	24.280	31.648
Accountantskosten	10.896	6.500	8.276
Lidmaatschapskosten	7.306	31.440	25.733
Kantoorbenodigdheden	4.371	9.000	7.980
Consultancy automatisering	0	0	11.539
Overige kosten bestuur	1.925	1.500	2.510
Diverse kantoor- en algemene kosten	27.643	19.030	25.858
Kantoor- en algemene kosten	93.519	91.750	113.544
Afschrijvingskosten	60.884	44.000	39.819
Totale kosten eigen organisatie	694.351	688.250	772.977

10. Ondertekening jaarrekening

Ondertekening
De jaarrekening 2020 is opgemaakt d.d. 3 mei 2021.

G.J. Heldoorn
Directeur

Bijlage: Begroting 2021

	Begroting 2021	Realisatie 2020
BATEN		
Baten van particulieren		
- donateurs	1.602.500	1.713.239
- donateurs/halatenschappen	75.000	85.441
- kerken	200.000	155.954
- verenigingen	7.500	6.600
- onderwijs	60.000	54.818
- vermogensfondsen	50.000	50.544
- externe commissies	110.000	88.000
- comités	45.000	45.630
- jongeren	10.000	6.396
	2.160.000	2.206.622
Baten van bedrijven	550.000	503.308
Baten andere organisaties zonder winststreven	255.000	54.906
Som van de geworven baten	2.965.000	2.764.836
Baten uit natura		
Verkoop kleding	90.000	56.796
Som van de baten	3.055.000	2.821.632
LASTEN		
Te besteden aan programma's		
- Educatie	1.229.342	642.630
- Inkomstengenererende activiteiten	234.226	332.934
- Maatschappelijke zorg	371.158	1.158.249
- Nog niet aan partners toegezegd	499.224	0
- Bewustwording en draagvlakversterking	284.025	269.524
	2.617.975	2.403.337
Wervingskosten	284.025	269.524
Kosten beheer en administratie	153.000	138.871
Som van de lasten	3.055.000	2.811.732
Saldo voor financiële baten en lasten	0	9.900
Saldo financiële baten en lasten	0	-2.643
Saldo van baten en lasten	0	7.257

Stichting Kom over en Help
Postbus 138
3860 AC NIJKERK

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Kom over en Help

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Kom over en Help gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2020 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kom over en Help, te Nijkerk per 31 december 2020 en van het resultaat over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 ‘Fondsenwervende organisaties’.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1. de balans per 31 december 2020 met een balanstotaal van € 1.606.412;
- 2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2020 met een resultaat van € 7.257(overschot); en
- 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kom over en Help te Nijkerk, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties' vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 3 mei 2021.

WITh accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Kom over en Help te Nijkerk

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Geroepen om te dienen

**Kom
over
en
help**

Postadres
Postbus 138
3860 AC Nijkerk

Bezoekadres
Beurtschipper 14
3861 SC Nijkerk

Tel.: 033 246 32 08
info@komoverenhelp.nl
www.komoverenhelp.nl

Bankgegevens:
IBAN NL42 RABO 0161 0045 55

